537.

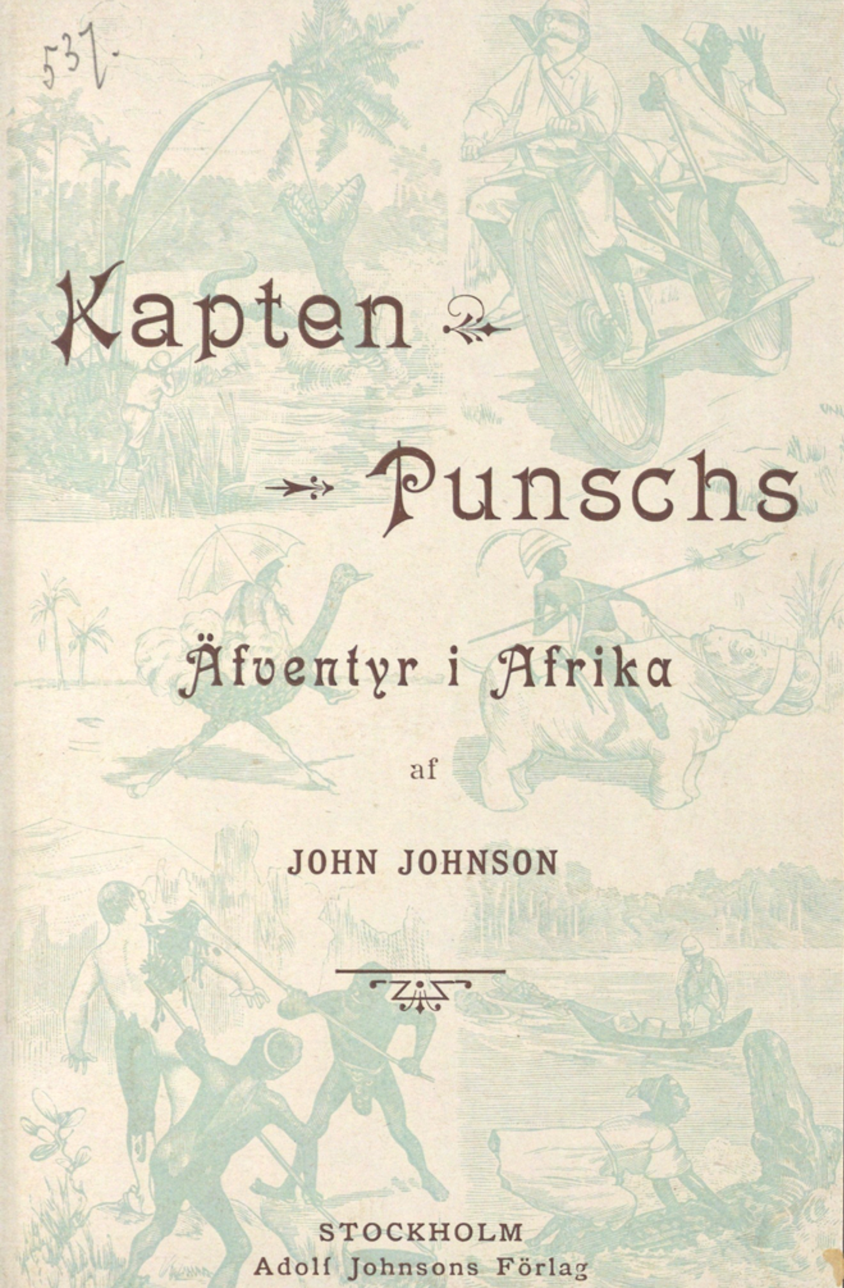

Kapten Punschs

Äfventyr i Afrika

af

JOHN JOHNSON

STOCKHOLM
Adolf Johnsons Förlag

Kapten Punsch's
ÄFVENTYR I AFRIKA.

EN MODERN MÜNCHHAUSIAD

BERÄTTAD

AF

HONOM SJELF.

ANDRA OMARBETADE UPPLAGAN.

MED 58 ILLUSTRATIONER, EFTER KAPTEN PUNSCHS EGENHÄNDIGA SKIZZER, TECKNADE

AF

VICTOR ANDRÉN.

STOCKHOLM
ADOLF JOHNSONS FÖRLAG.

NORRKÖPING
M. W. WALLBERG & C:O BOKTRYCKERI
1894.

Förord.

Hvar och en har sina idéer, jag har mina. Jag har alltid varit mer res- än ärelysten och då ett tillfälle plötsligt erbjöd sig att få min passion tillfredstäld tvekade jag icke ett ögonblick att antaga ett frikostigt anbud som gjordes mig af chefen för en af hufvudstadens mest frisinnade och lynnespigga organ.

Hvad den amerikanske publicisten och mecenaten Bennet gjort för Stanley och baron Dickson för Nordenskjöld, det gjorde min högt värderade vän för mig.

— Res till Afrika och se er om, sade han. Columbus upptäckte Amerika, kapten Gulliver Lillepyttarne, Münchhausen månen

och löjtnant Gleerup en förut otrafikerad väg genom de svartes verldsdel! Res om ni har lust och beskrif resan — *Jag betalar fiolerna!*

— Afgjordt, svarade jag och bekräftade öfverenskommelsen med ett handslag. Dermed var saken klar.

En månad senare anlände jag till *Kairo,* resans utgångspunkt. Min plan var, helt enkelt, att från denna punkt genomströfva landet och pro primo söka uppnå Kongo på förut obefarna vägar.

I Kairo ansågs företaget outförbart, eller i lyckligaste fall i högsta grad äfventyrligt.

— Om jag verkligen lyckades att ensam nå målet för min färd skulle ingen menniska *tro* derpå, sade man.

Det är endast i Afrika man resonerar så!

Tro *vi* inte på Noachs resa i arken, på Israels barns 40-åriga tåg genom öknen, marschen öfver Röda hafvet, Jonas i hvalfiskens buk m. m.?

Jag tror icke att jag kommer att upplefva ens hälften så märkvärdiga äfventyr under min resa!

Tro *vi* inte på tidningarne?

Jag tror icke att jag kommer att få se märkvärdigare saker vid de Afrikanska hofven, på politikens slagfält, i de svartes sällskapskretsar, ordenssällskap m. m., än hvad som dagligen händer hemma i Stockholm och om hvilket vi få underrättelser i bladen!

Tro *vi* icke på den vetenskapliga forskningen?

Jag tror icke, att tillvaron af ett 15 à 18 tusen fot högt, snöbetäckt fjell midt i Sahara är en omöjligare företeelse än tillvaron af ett "öppet polarhaf"!

Tro *vi* icke på den kristliga kärleken?

Jag tror icke det är omöjligare för en muhamedan att älska kristligt än för en kristen att älska på muhamedanskt manér!

Jag tror på allt och på — intet, och går nu att berätta mina äfventyr, under förhoppning om att läsaren åtminstone måtte *tro* att det sker:

ALLOM TILL GLÄDJE OCH INGEN TILL FÖRARGELSE!!!

Vördsamt

FÖRFATTAREN.

Innehåll:

Första Afdelningen.

Från Kairo till Kongo, genom de svartes verldsdel.

			Sid.
Kap.	1.	Luftballongfärd från Kairo	3
„	2.	Hos "Oppigasken"	7
„	3.	Orientering. — Marschruta. — Afsked	13
„	4.	I Uganda	19
„	5.	Ett muntert hof	25
„	6.	På Muta-Nzigé	31
„	7.	En okänd flod upptäckes. Dito "den felande länken"	39
„	8.	Bland apmenniskor	45
„	9.	Kasperska hafvet funnet	52
„	10.	Jagtäfventyr	59
„	11.	Konung Punsch I.	67

Andra Afdelningen.

Huru jag, före Stanley, fann Emin Pascha.

Kap.	12.	Ankomsten till Kongo	77
„	13.	På väg till Sudan	84
„	14.	Hur man reser i Sudan	91
„	15.	Emin Pascha funnen	97
„	16.	I Sahara	106
„	17.	I slafveri	112
„	18.	Från Bilma till Tripolis	120
„	19.	Från Tripolis till Kairo	129

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Från Kairo till Kongo, genom de svartes verldsdel.

FÖRSTA KAPITLET.

Luftballongfärd från Kairo.

En betjent värfvas. — Genom Libyska öknen. — Diner i luften med middagslur. — Nedstigande.

När jag lyckligt och väl anländt till Kairo, för att ofördröjligen fortsätta vidare till det inre af landet, så visste jag ej hur denna resa på beqvämaste sätt skulle kunna verkställas. Sedan jag fotograferat mig blef mitt första bestyr un-

der det jag funderade på resan att skaffa mig en tillgifven tjenare bland landets söner. Efter ihärdigt sökande fann jag en man som föll mig i smaken.

Vi voro snart öfverens, den unge mannen och jag, och då hans namn hade en viss klang som påminde om en för mig kär läskedryck döpte jag honom genast till *Kalle Grogg.*

Anstalter vidtogos genast för afresan, som jag bestämt skulle ega rum i egen — luftballong. Dess för innan läto vi väga oss. Jag vägde på håret 100 kilo eller 12 pund, då deremot den harkranken Kalle knappt gick upp till mer än något öfver hälften. Häraf ser man hvilket vigtigt inflytande den europeiska kulturen utöfvar.

Två dagar senare var allt i ordning. En frisk nordlig bris förde ballongen blixtsnabbt utefter

Nilen, der *krokodiler och flodhästar* med förvåning sågo upp till oss, under det de gäspande sträckte på sig efter morgonslummern. Vid middagstiden voro vi midt inne i *Libyska öknen*, hvilken syntes öde och tom som Ladugårdsgärdet på hösten. Vid ett-tiden passerade vi ett *lejon,* som tycktes ta sig en promenad i solgasset före middagen och som fixerade oss med närgångna, uppslukande blickar. Kalle räckte i förbifarten lång näsa åt "djurens konung", hvilket mycket tycktes förarga majestätet, ty det höjde hotande sin tass mot oss, liksom ville det säga: Hade jag er bara i mina klor gossar, skulle ni må som låntagare i enskild bank, hvilken icke kan betala sina vexlar på dagen.

Strax derefter varseblefvo vi två *kameler*, som tycktes idka svältsport. Vid 5-tiden intogo vi vår middag, som Kalle tillagat på ett medfördt gaskök. Gasen togs naturligtvis ur ballongen. Derefter sträckte vi ut oss på våra madrasser och insomnade. Plötsligt väcktes vi af en häftig stöt och rusade upp. Sedan vi gnuggat oss i ögonen och jag sett på mitt ur, som visade på half tio, sågo vi att vi befunno oss midt inne i en bananlund. Gondolen hade fastnat i ett af de största träden och ballongen sväfvade hopskrynklad öfver våra hufvuden. Kalle, den slarfven, hade, när han brandskattade ballongen på en del af dess innehåll glömt att stänga ventilen. Allt gick dock lyckligt och väl. Vi befunno oss vid resans utgångspunkt, i det inre af Afrika, och vår forskningsfärd kunde när som hälst börja. Vi klättrade varsamt ner, fälde trädet och ämnade just berga ballongen då vi till vår stora förvåning sågo en massa infödingar nalkas oss och på afstånd nyfiket betrakta våra förehafvanden. Vi sökte öfvertala dem att hjelpa oss och gingo dem vänligt till mötes, men när vi kommo dem på ett bösshåll nära rusade de, ytterligt förskrämda, sin väg, som om vi haft för afsigt att narra dem köpa teaterobligationer på afbetalning. Vi tältade då så godt sig göra lät med ballongen och jag beslöt att i lugn och ro afvakta morgondagen innan jag begaf mig ut på rekognoscering.

ANDRA KAPITLET.

Hos ”Oppigasken”.

Festligt mottagande. — Civilisationens framsteg. — På bal hos de svarte.

Följande morgon blefvo vi åter offer för infödingarnes nyfikenhet långt innan vi hunnit göra oss beredda att ”ta emot”. De förskrämda varelserna ansågo oss att börja med som öfvernaturliga väsen utrustade med en flägt af någon slags gudomlighet och endast det faktum att Kalle såg ut som en mörksens engel förmådde dem att träda i ”*schauri*” (underhandling) med oss.

Ögonblicket derefter sände jag mitt kort, och många *salaams* (hälsningar) till deras höfding, ”*Oppigasken*”, som jag sedan kristnade honom till derför att han var så treflig. Detta gjorde behörig verkan, vi mottogos på det förbindligaste af fursten, till hvilken jag på diplomaters vanliga sätt öfverlemnade en af de tvåtusen kotiljongsdekorationer som jag medförde i min kappsäck.

Denna hedersbevisning hade samma verkan

på *Oppigasken* som en vase på en brukspatron. Han grät af förtjusning och omfamnade mig sedan jag fäst papperstrissan på hans trinda mage.

Sedan vi ingått blodsbrödraskap, d. v. s. druckit brorskål, inbjöds jag på *kolifej*, d. v. s. bal, som min nyförvärfvade vän samma qväll ämnade gifva till min ära.

Vid 7-tiden samlades de inbjudna i den för balen anordnade inhägnaden. Enligt modet i Stockholm hade jag sträckt upp mig i frack. Äfven Kalle bar en liknande kostym af oblekt domestik.

Vid vårt inträde kastade de svarta kavaljererna undrande och afundsamma blickar på oss. Damerna smålogo förtjusta när vi gjorde dem vår komplimang.

För att blidka herrarne meddelade jag, att

jag klädt mig i *svart* af pur artighet mot dem och då klarnade deras mulna ansigten. Jag erbjöd dem, att om de så önskade, bli lika gentila till det yttre; tog upp en bit krita ur fickan och tecknade i raska drag konturerna af en frackdrägt på den ene af herrarnes svarta skinn.

Ett sorl af förtjusning blef genast min belöning. Samtlige kavaljerer med den glade *Oppigasken* i têten bestormade mig med böner att på liknande sätt bli "afritade".

Jag villfor genast deras begäran och tecknade samtidigt af ett par karakteristiska typer i skissboken.

Den målade frackkostymen blef genast modern inom stammen och nu går den under namn af: *Mode de Suede.*

Strax skockades äfven damerna omkring mig med enträgna böner att jag också skulle göra

någonting i samma stil med dem. Qvinnorna äro sig öfver allt lika!

Jag afböjde emellertid strax, artigt förslaget.

— Mina damer, sa' jag, ni ä' på min ära förtjusande som ni ä'. En Grilljanne derhemma skulle falla till edra fötter och en underlöjtnant ropa "*bravo*" om han såge er i en ballett på kongl. operan.

— Men, inföll den förtjusande prinsessan *Magaska*, ha då inte qvinnorna i ert land mer på sig än vi, när de gå på bal?

— Min älskvärda prinsessa, svarade jag: *Det ska' åtminstone inte vara myeke'!*

Kavaljererna skrattade och frasen blef sedermera ett bevingadt ord inom stammen.

Balen började. Till och med den glade *Oppigasken* trådde med ifver dansen, än med någon af

sina *favoritmadaskor*, som fruarne dernere smickra sig med att kallas. Tillställningen påminde mycket om salig Wallmans "fröjder" på Mosebacke förr i tiden.

Mellan pauserna bjöds på skummande *pombé* och *maramba*, ett bananvin som smakade bättre än det vin som importeras från Spanien sedan spaniorerna gjort bekantskap med vår potatisdrufva.

Till sist kände jag en oemotståndlig längtan att sjelf ta mig en svängom med den förtjusande prinsessan *Magaska* och beslöt att försöka en vals med henne. Efter en kort lektion sväfvade vi ut, under det jag med hela kraften af mina lungor hvisslade en sprittande Waldteufelmelodi, i hvilken snart hela det glada sällskapet instämde.

En stund senare sågos samtliga kavaljerer hvisslande och dansande vals, så att dammet yrde

om dem. I têten snurrade min hederlige Kalle kring i vildaste fart med en annan af prinsessorna.

Jag tänkte att börja med ge den gynnaren en uppsträckning, men afstod derifrån då det ju ej syntes vara så noga ställdt med hofetiketten här som hemma i Stockholm.

TREDJE KAPITLET.

Orientering. — Marschruta. — Afsked.

En afrikansk trolldoktor. — Oppigaskens pansarkanot. -- En blifvande storamiral. — Jag ger presenter. — Farväl!

Den vänlighet som min vän "Oppigasken" visat mig gjorde att jag, med samma nöje som en riksdagsfarbror mottar en inbjudning till supé i "Fyrkanten", mottog hans invit att gästa honom ett par dagar. Denna tid behöfde jag mer än väl, dels för att orientera mig och dels för att vidare planera för resan, hvilken syntes mig så mycket krångligare som jag antagligen hade lång väg till närmaste jernvägsstation.

"Oppigaskens" rike fans ej upptaget å mina kartor och hans namn stod ej i senaste årgången af Almanach de Gotha.

Men på grund af vissa iakttagelser som jag gjorde, ansåg jag mig ha hamnat någonstädes i närheten af eqvatorn, på cirka 35° ö. long.

Jag frågade "Oppigasken", om han kände till eqvatorn?

— Min kära bror, svarade han, jag smickrar

mig med att vara Afrikas mest oupplyste monark; min *Mganga* (trolldoktor) skall svara!

Den lärde herrn, som bland annat hade sig ungdomens uppfostran anförtrodd, efterskickades och jag ritade genast af det intressanta ”originalet” i skissboken.

Sedan jag framstält min fråga åt den lärde, svarade han med värdighet:

— Skulle icke den vise *Mganga* känna hvad den witzige hvite mannen icke vet, så vore det ”katten”. Hvartill tjenade väl då hans lärdom? Herre, eqvatorn ligger sex dagsresor norrut och tangerar nästan det stora vattnet en dagsresa åt vester, hvilket geograferna nämnt *Victoria Nyanza* efter en stor drottning, ehuru *vatten* visst icke lär vara hennes likör. Jag har talat?

Jag letade fram en kotiljongsdekoration, liknande ”Nordstjernan” och gaf den åt doktorn.

— *Twi*, yansi, yansi, yansi! sade han.

Detta tyckte jag nästan lät en smula oförskämdt, men Kalle upplyste mig om att doktorn endast på ett artigt sätt tackat för gåfvan.

De lärde äro sig öfver allt lika. Jag har hört talas om en Upsalaprofessor som vid högtidliga tillfällen bar sin ”trissa” i byxfickan för att icke tappa bort den. *Mgangan* hos ”Oppigasken” stoppade den innanför svettremmen på sin doktorshatt.

Snart var min marschruta uppgjord. Öfver ”Nyanzan” och den outforskade sjön *Muta Nzigé* ämnade jag styra kurs direkt på *Kongo*. I förbifarten beslöt jag dock att göra visit hos eqvatorial-Afrikas ”czar Alexander”, den mäktige konungen af *Uganda*.

Jag meddelade ”Oppigasken” min plan, men han afrådde mig i början från att färdas sjöledes.

— Min kära bror, sade han, din svarte broder är din vän. Anförtro icke ditt dyrbara lif åt Nyanzans vreda vågor. Officerarne i min flotta sätta alltid på grund!

Sedermera upplyste han mig dock, att han låtit bygga en stor kanot, pansrad med noshörningssköldar och krokodilfjäll, afsedd att experimentera med.

— Min son, *Nyanza-Simba* (sjölejonet), är utnämnd till amiral om bord, så säker är jag på båten. Vill du öfverlemna ditt lif i hans händer,

så gerna för mig, pojken kan ju behöfva att komma ut på en ny öfningsexpedition, slöt den välvillige prissen.

Jag tackade och förevigade den blifvande "storamiralen" i skissboken.

För att visa min erkänsla skänkte jag "Oppigasken" följande dyrbara presenter:

1:o) $^1/_2$ dussin tyska bomullsnäsdukar, med kung Oskar II:s och drottning Sofias konterfej på *röd* botten.

2:o) En turnyr åt "Oppigaskens" *favoritmadaska,* hvilken visat mycken artighet som värdinna. Jag hade nemligen beslutat mig för att införa turnyren bland de Afrikanska damerna.

3:o) Två patenterade "luggupläggare" åt prinsessorna.

4:o) 20 st. kotiljongsdekorationer, att utdelas på *Oppigaskendagen*, samt

5:o) 5 kronor i splitternya tioören.

"Oppigasken" syntes rörd öfver min frikostighet. När han fick syn på de glänsande tioörena strålade hans anlete. Han tog mig afsides och hviskade, under det han pekade på sin son amiralen.

— Hederspascha, ge också gossen der några slantar. Han håller på att samla schaber till stärkande af vårt försvar och har redan fått ihop så mycket att det snart bör räcka till ett halft dussin flintlåsgevär och en stridsfana af tryckt domestik.

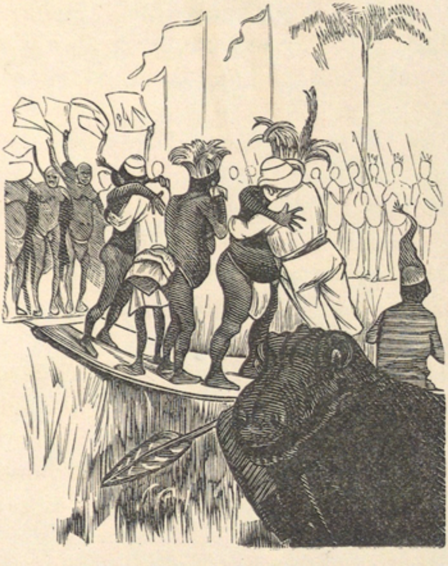

Jag kunde icke motstå en bekymrad faders bön utan gaf äfven prinsen några blanka småmynt.

Följande dag embakerade vi om bord på pansarkanoten.

Denna rörande scen tecknade jag sedermera af ur minnet. Det fattas mig ord för att beskrifva den. *Ett lefve för "Oppigasken"!* är det enda jag mäktar åstadkomma.

FJERDE KAPITLET.

I Uganda.

Till sjös. — Ankomsten till Uganda. — Möte med förste ministern. — Intåg i hufvudstaden. — Presentation vid hofvet. — Ugandas hofmusiker.

Färden öfver Nyanzan gynnades af det härligaste väder. "Storamiralen" var hela tiden vid briljant lynne, ty tack vare min och Kalles uppmärksamhet grundstötte kanoten icke en enda gång.

— Denna expedition blir ett af vår flottas skönaste minnen. Jag har lust att föreviga den i en sång, utbrast den unge mannen förtjust.

Efter ett par dagsresor anlände vi till *Murchisonwiken,* der vi förtöjde kanoten och lät underrätta konung *Mwanga* om vår ankomst. Efter en dags väntan kom oss till möte ett tåg så lysande, som om konungen fått besök af en af sina europeiska "kusiner". Jag presenterade mig genast för anföraren, i den tron att han var "öfverståthållare" i *Rubaga*, men blef genast upplyst om att jag hade framför mig sjelfva *katekiron* d. v. s. förste ministern,

Jag stod just i begrepp att inleda bekantskapen genom att på stället dekorera hans excellens med en af mina vackraste kotiljongsdekorationstrissor, då jag till min förvåning märkte att ministern redan bar en kommendörsplaque, lika fin som vår serafimerorden.

Det var en grym missräkning, men jag låtsade dock om ingenting utan satte vi oss genast i rörelse, sedan jag tagit farväl af prins *Nyanza-Simba* och bedt honom fara varliga fram med pansarkanoten.

Hans excellens *katekiron* var en älskvärd man. Under resan gaf han mig några små meddelanden om konungen och hofvet.

— *Kabakan* (konungen) är kristen, upplyste han. Hans religiösa nit har till och med gått så långt, att det börjar bli genant för omgifningen.

I en sedlighetsukas har han förbjudit oss att röka vår lilla bladpipa på söndagarne, hvarjemte vi på inga vilkor tillåtas att dricka annat än lemonad till maten. Jag har visserligen sökt förmå *kabakan* att göra *fybaj* (kompromissa), men han har begagnat sitt "absoluta veto" och nekat. Dock har jag ännu ej förlorat allt hopp, *el hamdul' illah!* (lofvad vare Gud.)

Vid framkomsten till *Rubaga* (hufvudstaden) saluterades vi först af *Lifgardet till häst* och sedan af ett regemente *frälsninysamazoner*, som stodo uppstälda i vår väg och slogo kullerbyttor när vi passerade förbi, under det de till vår ära sjöngo hallelujasånger.

En bred aveny förde genom staden upp till spetsen af en kulle der konungen residerade inom en *fyrkantig* inhägnad. På afstånd påminde de många byggnaderna om en massa höstackar. Sedan vi passerat ett par hundra vakter gjorde vi halt framför en af de största hövålmarne, hvilken tjenstgjorde som audienssal. Ögonblicket derefter stod jag framför Centralafrikas mäktigaste potentat, konung *Mwanga* och hans hof.

Ugandas herskare var en ståtlig ung man med regelbundna drag. Han gick klädd i en slags nattskjorta, öfver hvilken bars en karmosinröd, guldstickad mantel.

— Välkommen, min käre gäst, sade han och räckte mig genast vid inträdet handen. Hvad nytt från Europa?

Jag berättade i korthet hvad jag visste, hvarefter jag genast presenterades för hofvet.

Katekiron kände jag förut.

Öfverstepresten hälsade mig med ett kraftigt handslag.

— Rasande trefligt att få göra er bekantskap. Katekiron och jag ha länge sökt att få en tredje man i vira. I qväll dra vi väl en liten "spader" hemma hos mig, eller hur? frågade han hviskande.

Jag tackade, förundrad öfver de hastiga framsteg civilisationen redan gjort. Det hördes genast att öfverstepresten uppfostrats vid en europeisk missionsanstalt.

Slutligen förestäldes jag äfven för hofmusikern. Han var synbarligen gunstlingen och maje-

stätet föreslog att han till min ära skulle föredraga några af sina mest populära melodier.

Han böjde genast knä för konungen och sade med sammetslen stämma:

— Hvad önkar kabakan att den hvite främlingen skall få höra. Tala kabaka, din tjenares öra är öppet!

— Tag vår sköna *nationalsång*, samt vår *krönings-* och *bröllopsmarsch*, löd konungens befallning.

Till min stora förvåning inbars ett gammalt tyskt *positiv* på hvilket hofmusikern med obe-

skriflig sjelfkänsla, i medvetande af sin konstnärliga virtuositet, vefvade fram de tre melodierna — *efter noter*. Jag hade mycket svårt att

hålla mig allvarsam då jag i nationalsången återfann — *marsäljäsens revolutionära toner.*

Kröningsmarschen befans gå på samma välkända och ljufliga "melodeja" som: *Mordet som begi-cks i Haga, adertonhundrasextio två-å-å*, och hvad slutligen bröllopsmarschen beträffar befans denna, på ett halftjog takter när, hvilka istället utfyldes med pustande pauser ur instrumentets bälg, vara *misèreret ur "Trubaduren"*.

Jag applåderade kraftigt efter det öfvermåttan kostliga föredragets slut och detta tycktes innerligen fröjda såväl hofmusikern som majestätet.

FEMTE KAPITLET.

Ett muntert hof.

På middag hos kabakan. — Idealet för reformdrägt. – En glad drottning. — Gåfvor och gengåfvor.

Efter *burzahns* (audiensens) slut, inbjöds jag jemte hofvet på middag hos *kabakan*. Vi samlades på utsatt tid utanför *kibugan*, en af de största "hövålmarne" inom den kungliga fyrkanten, framför hvars ingång en sval veranda af bambu, med inflätadt skuggrikt löfverk var inrättad. Jag presenterades här ytterligare för några af *Ugandas* mest framstående män.

Tre skrällande slag på en gongong var tecknet till att middagen var serverad. De tunga draperierna framför ingången till *kibugan* (palatset) åtskildes och vi troppade in i den stora rymliga salen. Från motsatta sidan syntes en lika stark trupp af damer komma oss till mötes i utsökt "lätta" drägter.

Hofdamerna buro nämligen, tillfölje af värmen inom- och utomhus, endast en djupt urringad, smakfullt broderad "nattskjorta" af bländande

hvit *kaschemir*, några glänsande smycken kring armar, hals och fotleder, samt för resten — ingenting.

Tre nya slag på gongongen och en fanfar af smattrande hornstötar ljöd åter.

— *Di kabako* (de kunglige) hviskades det. Ett par draperier åtskildes ånyo och *Mwanga* med sin drottning stod midt ibland oss.

Ugandas herskarinna frapperade genast mitt kritiska öga. Hon var bländande skön och strålande glad. Jag såg strax att hon var af mohrisk härkomst. Toaletten var lysande, men excentrisk. Underst den broderade hvita nattskjortan, uppfäst vid höfterna och räckande strax ofvan knäna och derofvanpå en guldstickad korsett, nertill rundt om garnerad med praktfulla strutsfjädrar. På hufvudet en hvit "*fez*", kokett riggad

på ena örat och i handen ett ridspö med elfenbensknapp.

Sedan jag blifvit förestäld för henne utbrast hon:

— En europé vid vårt hof, åh, så lifvadt!

Derefter vexlade det lifliga ansigtet uttryck och i allvarsam, skälmskt konventionel ton, fortfor hon:

— Förlåt, om jag uttrycker mig opassande. Men jag är icke uppfostrad till drottning. Derför har jag mina idéer, som man säger.

— Kanske ers älskvärda majestät ligger åt det husmoderliga, åt hemslöjd och omelettlagning? frågade jag artigt.

Då brast hon i skratt.

— Skämtare, sade hon och lät ridspöt hvina, ser jag då ut som om jag vore road af att stå

i spiseln. Nej, då slår jag hällre en volt på ryggen af min *Hippopotamus*. Hopp la!

Den muntra drottningen gjorde ett vågadt "pas" och skrattade åter.

Ånyo ljödo de tre gongongklämtningarne, till tecken för gästerna att börja måltiden.

— Ni sitter naturligtvis bredvid mig, sade Hennes Majestät i en ton som ej tålde motsägelse.

— En alltför stor ära, min nådiga, men hvad skall *kabakan* säga? frågade jag en smula orolig.

— Bah, svarade drottningen med en axelryckning och lät ånyo sitt spö hvina; *kabakan är stum!*

Morjens, tänkte jag. Det här är ju fullt europeiskt. Det är hon som säger hvar skåpet skall stå. Stackars kabaka!

Katekiron, öfverstepresten, trolldoktorn och de andra gästerna skockades kring ett särskildt bord der *karamba* och rostade *bananer* med *beckasinfett* serverades.

Snart hörde jag till min förvåning öfverstemunskänken höja sitt lemonadglas och sjunga en bordsvisa på den för mig så bekanta melodien: *Helan går, sjung hoppfalleralleralllera!*

Drottningen nickade vänligt mot gubbarne och smålog.

— Det är öfverstepresten som inöfvat melodien, upplyste hon.

Jag teg och log. Vi satte oss, drottningen mellan sin gemål, *kabakan*, och mig. Jag har aldrig varit med om en gladare middag. Kabakan

höll tal för mig. Jag tackade och utbragte en skål på vers för deras majestäter, hvarefter jag af gammal vana afsjöng *"Ur svenska hjertans djup"*. Kabakan syntes rörd sedan jag slutat.

— Min käre främling och gäst, sade han, ditt sköna språk klingar som gongongens musik och trummornas ljud; än skrällande som åskan och än smekande, som vindens sus i bananen. Skål och tack, hedersvän!

* * *

Som jag har för princip att aldrig taga öl för ärende, utan ämnade raska på med upptäcktsresan, vände jag mig vid middagens slut till mitt

kungliga värdfolk och meddelade dem mitt beslut att redan följande dag fortsätta min färd. Dessförinnan aflemnade jag, enligt landets sed, till den kungliga familjen några afskedspresenter af hvilka följande mottogos med stor förtjusning:

Till Hans Maj:t Mwanga:

1:o) *Konung Oskar II:s porträtt* i oljetryck.

2:o) *Ugandas riksflagga* af siden, sydd vid Österlånggatan och afsedd att hissas på *burzakibugans* (audienspalatsets) tak när konungen är borta.

3:o) *En hermelins-mantel*, beställd hos en af *kungl. teaterns* kostymskräddare.

Till drottningen:

1:o) *En låda parfymer.*

2:o) En årgång af en Parisermodejournal.

I gengåfva mottog jag många för mig och min resa värdefulla effekter, deribland två fullblodshästar (som jag genast döpte till "*Avec*" och "*Konix*"), jemte fullständig mundering.

En kunglig honnörsvakt, bestående af ett kompani lifgardister, följde oss ett stycke öfver gränsen. Sedan jag aftackat och lemnat dem, låg omkring 600 eng. mil till större delen outforskadt land framför mig.

Hvilka upptäckter skola här göras och hvilka äfventyr upplefvas?

SJETTE KAPITLET.

På Muta-Nzigé.

Hos Gambaraganerna. — Avec och Konix som bogserare. — Nam-nam! Nam-nam! — Ett kanibalskämt. — Jag räddas från att griljeras.

Sedan vi lemnat vår Uganda-eskort följde vi *Katongafloden* under flera dagar, utan att några äfventyr af vigt passerade. Infödingarne i *Unyuro* voro till och med så vänliga att erbjuda oss både bananer och batater, hvilka gåfvor vi af artighet mottogo.

"*Avec*" och "*Konix*", våra fullblodsflodhästar, visade under hela resan stor uthållighet. De ädla djuren fästade sig synbarligen allt mer och mer vid sina nya herrar.

Efter ytterligare några dagars marsch fingo vi en vacker dag den till större delen outforskade sjön *Muta-Nzigé* i sigte och slogo läger vid dess norra spets. Mitt beslut att undersöka och kartlägga denna sjö var redan förut fattadt. De hederliga "*Gambaraganerna*", hvilkas gästfrihet vi nu togo i anspråk afrådde mig emellertid allvarligen från detta farliga försök.

— Infödingarne på sjöns vestkust äro blodtörstiga tigrar, som äta sina fienders kött. ”*Huyu mzunga nu' fungera mikono*” (den hvite mannen med den frikostiga handen) skall icke undgå att blifva uppslukad af dem.

Denna underrättelse gjorde resan ännu mer pikant. Utsigten att få tjena till middag åt några kanibaler syntes mig icke mer afskräckande än att ha ett dussin reverser liggande hos någon ”prosis” der hemma.

Det gick lätt för sig att få köpa en stor kanot, som beqvämt kunde rymma oss och vårt bagage, men roddare voro omöjliga att anskaffa. Gambaraganerna darrade i alla leder vid tanken på att råka ut för de fruktade menniskoätarne. Då fick jag plötsligt en idé, som jag ögonblickligt beslöt att sätta i verket. *Våra flodhästar voro ju som skapade att tjenstgöra som bogserare!* Jag spände dem genast för kanoten och företog på stället en ”prof- och besigtningsresa”, hvilken

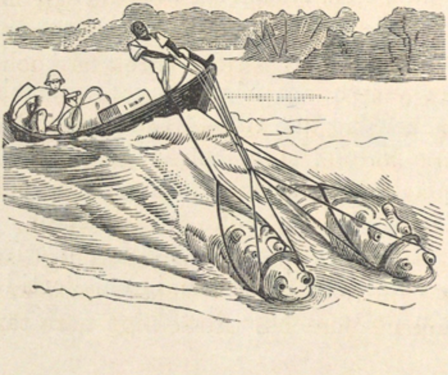

lyckades öfver all förväntan. *Avec* och *Konix* arbetade med, jag vet ej hur många hästkrafter, kanoten gjorde cirka 8 knop i timmen. Kalle inöfvades genast att sköta tömmarne, sjelf satt jag vid rodret. Följande morgon togo vi afsked af Gambaraganerna och gåfvo oss af. Muta-Nzigé låg som en spegel, våra flodhästar gnäggade muntert och skummet stänkte om kanotens bog. Byarne lågo tätt på den fruktbara stranden och infödingarne betraktade oss att börja med endast med förvåning. Men på femte dagen förändrades som genom ett trollslag denna vänlighet. Då vi lyckligt dublerat en i sjön långt utskjutande udde och kommo några mil in i den sydliga bugten, omringades vi plötsligt från alla håll af en massa kanoter fullpackade med vildar, hvilka under gräsliga tjut skredo till anfall. Bland skränet urskilde vi tydligt orden "*Nam-nam!*" (kött, kött!)

— Nu börjas det således, tänkte jag. Den stackars Kalle darrade i alla leder, han syntes ännu icke ha synnerligt förtroende till min fyndighet att reda mig ur dylika situationer.

— Skjut, massa, skjut! skrek han och räckte mig ett gevär.

Jag meddelade honom att jag *aldrig*, utom i yttersta nödfall, skulle lossa ett skott på dessa ynkryggar.

— Passa i stället på och fall af när jag säger till, så skall du få se något trefligt, sade jag och tog upp en af mina *handtorpedos* ur fickan. När vildarne voro oss tillräckligt nära tände jag

med min cigarrett eld på min projektil och kastade den in bland deras kanoter. Verkan häraf blef som jag beräknat ganska lustig. När min torpedo exploderade under vattnet, kastades ögonblickligen ett halft tjog af kanibalernas kanoter öfver ända, utan att dock förorsaka någon vidare skada. Experimentet var nog för den gången. Hela sällskapet gaf sig simmande och roende på flykten. Under de följande dagarne oroades vi oupphörligt af liknande ”skränfockar”, men för hvarje gång var en eller ett par af mina skämtprojektiler tillräckliga att sätta oss i respekt. Min reskamrat ordentligt njöt af att se sina svarta kamrater svalka sina upprörda känslor med ett kallt bad.

Till sist blefvo vi så vana vid att ständigt gå som segrare ur striden att vi totalt glömde all försigtighet.

Som en del af våra lifsmedel började minskas beslöt jag en qväll att göra en *landstigning* för att underhandla med en stam, hvilken vi kort förut jagat på flykten till sjös. Vi satte kurs rakt på en af byarne, dit vildarne flytt efter striden, och gingo i land. ”Avec” och ”Konix” släpptes att beta på stranden, tjudrade vid ett träd; Kalle vaktade kanoten. Jag närmade mig förtroendefullt kanibalerna, som stodo uppstälda framför hyddorna, på allt sätt tecknande för dem mina fredliga afsigter. För att visa mig riktigt gentil hade jag tagit på mig ett par hvita glacéhandskar. Kommen på några hundra fots afstånd

vinkade jag åt dem att närma sig. Detta gjorde de äfven, fast under synbar tvekan. Men de lömska kanaljerna voro icke väl komna mig in på lifvet förrän de omringade mig från alla sidor, kastade sig öfver mig, tjutande i mina öron sitt "nam-nam!" Inom ett ögonblick hade de slitit af mig mina kläder och så började en vild dans

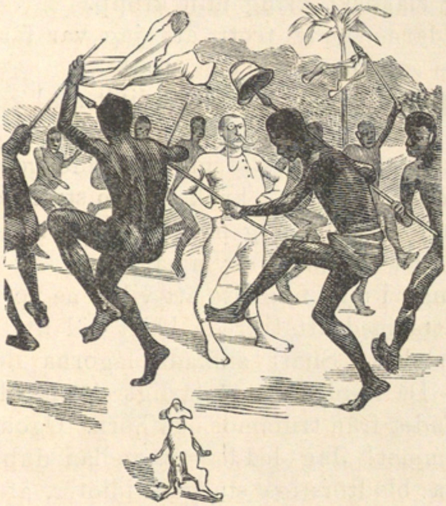

omkring mig, till dess jag hufvudstupa kastades in i en håla under afvaktan på exekutionen. Jag ansåg mig genast utan räddning förlorad; mörbultad som jag var, återstod det nu för mig ingenting annat än att griljeras och serveras tillsammans med brynta batater. Till råga på grässligheten kom en svart best in i mitt fängelse med en kruka blod och bad mig "bums sätta i

mig soppan, på det att jag skulle bli så mycket saftigare"! Jag kände hånet så mycket djupare som jag verkligen magrat åtskilligt under de sista veckorna och strök mig derför suckande öfver magen.

Men hvad betydde detta?! — Jag var ju icke *naken!* Min *hvita* normal-Jäger-underdrägt slöt sig elastiskt kring min kropp.

Vildarne hade trott att jag var färdig att serveras som jag gick och stod!

Jag beslöt nu att skämta litet med gossarne, kanske skulle detta skämt rädda mitt skinn.

Jag klädde raskt af mig, målade hela kroppen *röd* med blodet i krukan, som strax torkade, och drog åter på mig min hvita normal-underdrägt. Det började skymma. Jag såg genom en springa i mitt fängelse att vildarne voro ifrigt sysselsatta med att tillreda bålet vid hvilket jag skulle stekas. Snart slukade lågorna den lösa veden. Då hördes ett förfärligt skrän, blandadt med oljudet från trummor och horn. Ögonblicket var kommet! Jag leddes ut mellan dubbla led af dessa blodtörstiga stackars idioter, af hvilka somliga redan på det mest groteska sätt draperat sig i mina röfvade gångkläder. Stackars Kalle stod äfven färdig att offras!

Kanibalerna slogo en krets omkring oss och skulle just börja festen, då jag äskade ljud.

— Mina damer och herrar! började jag. Frid och fröjd! Det skulle vara mig kärt att bli hackad till biff och uppäten af eder! Men tyvärr

skulle detta icke kunna vara er mycket till behag, ty uppriktigt sagdt, *jag duger icke att äta!* De hvita männen äro *dålig mat,* mycket dålig mat, det försäkrar jag. De äro sega som noshörningshud och torra som bomullsbuskens ved. Sen hit!

Jag ryckte knifven från en af kockarne, stack in den mellan huden och ylleskjortan och sprättade i ett snitt upp den sistnämnda från magen till halsen.

— Känn på varan och säg hvad ni tycker, utbrast jag och slungade plagget in i den förbluffade hopen. Derefter förnyades samma experiment med benkläderna utan att de närvarande damerna rodnade. Slutligen drog jag äfven af handskarne och slungade dem i synen på anföraren för följet.

Effekten af mitt skämt var dråplig. Kanibalerna uppgåfvo ett skri af fasa vid min åsyn, der jag stod, blodröd som en af deras fetischer och belyst af det flammande bålet. De vildaste sletos ett ögonblick om min Jägerkostym; en tuggade på handskarne, men spottade strax ut dem. I nästa ögonblick kastade sig hela sällskapet, på ett tecken af dess trolldoktor till jorden.

Vi voro räddade!

SJUNDE KAPITLET.

En okänd flod upptäckes. Dito, "den felande länken".

Afsked från kanibalerna. — Muta-Nzigé utforskad. — Gamla bekanta. — En hypnotiserad krokodil. — På recognoscering. — Lefve Darwin!

Mitt skämt med kanibalerna räddade som sagdt mig och min reskamrat från obehaget att bli uppätna. De visade mig genast en öfvermåttan stor vördnad och jag skulle säkert, om jag velat, ha dyrkats som en slags gudomlighet och förtjenat en förmögenhet bland dem på att ge ut andliga skrifter eller samla prenumeranter på några dylika i öfversättning hemifrån. Men jag är ingen vän af humbug i någon form! Derför packade jag samman mitt bagage, gjorde min reverens för de svarta lymlarne och styrde åter till sjös. En vecka senare hade jag kringrest och utforskat hvad som återstod af Muta-Nzigé och satte derefter kurs på den största af de två floder hvilka jag funnit mynnade ut på dess vestra kust.

Under de tre första dagarnes färd rakt

vesterut uppför denna förut okända flod passerade intet af vigt. Invånarne på begge stränderna voro lika älskvärda som dem jag senast gästat. Vi måtte ha sett mycket aptitliga ut i vår snygga kanot, ty minst tio gånger dagligen ljödo ”*namnam*”ropen i öronen på oss när vi passerade vildarnes byar. Med oro såg jag att mitt förråd af handtorpedos började minskas allt mer och mer. Så länge projektilerna räckte var dock den risk vi löpte vid vildarnes anfall icke ens så stor som en ångslupstur hemma i Stockholm, sedan ”*maskinist-Kallarne*” börjat intressera sig för den rafflande literatur med hvilken brukar följa korderojbyxor och annat smått och godt som gratispremier.

På fjerde dagen fick landskapet på begge stränderna en annan karaktär. Floden rann lugnt och stilla fram genom en väldig urskog i hvilken vi under hela dagen icke sågo skymten af menniskor. Femte dagen på morgonen stötte kanoten mot något föremål och var nära att kantra. Min trogne Kalle uppgaf ett skri, vacklade och föll öfver bord vid stöten. Ett ögonblick senare såg jag honom ridande grensle på en stor krokodils rygg. Odjuret som fått syn på sitt offer gjorde de mest förtviflade försök att få den stackars Kalle mellan sina käftar. Trots faran var situationen öfverväldigande komisk. Krokodilen bet sig nästan i stjerten och snurrade rundt som en propeller under det Kalle skälfvande i alla leder,

men skrattande af full hals makade sig allt högre och högre upp på djurets rygg.

För mig började situationen dock att te sig mer och mer allvarsam, hvarför jag hastigt grep mitt gevär, tog stadigt sigte och koncentrerade hela min viljekraft på en enda punkt; att i nästa ögonblick se odjuret oskadliggjordt. Snabbt, som genom en elektrisk stöt föll hanen. Själsspänningen var så stark att det i detta ögonblick kändes som om mitt hjerta upphört att slå.

Skottet klickade! Men det oaktadt syntes krokodilen vara dödligt sårad. Han sträckte ut sig i sin fulla längd och sänkte hufvudet. Jag hann ej att varna Kalle förrän han störtade sig

i floden och simmade mot kanoten der han snart välbehållen kastade sig i mina armar. Krokodilen låg fortfarande liksom söfd af *min viljas kraft* — jag hade nemligen lyckats att på några sekunder hypnotisera vidundret.

Så slöt detta äfventyr, hvilket jag icke skulle ha vågat berätta af fruktan att ej bli trodd, derest jag icke visste att otroligare saker stå att läsa lite hvarstans i resebeskrifningar.

* * *

Mot aftonen på femte dagen slogo vi läger i en förtjusande dalgång på flodens högra strand der *Avec* och *Konix* funno rikligt bete. Jag qvarlemnade min reskamrat vid kanoten och företog ensam en rekognoscering inåt land. Efter en halftimmes marsch befann jag mig plötsligt framför en mängd jordkulor, kringströdda här och der, omkring hvilka en massa vildar sprungo härs och tvärs, skrattande med full hals. Att börja med trodde jag, att jag råkat in i en koloni af svarta galningar, som dansade vals utan musik, men snart fann jag från mitt gömställe att sällskapet endast roade sig efter bästa förmåga. Jag steg då fram och gaf min närvaro tillkänna. Leken afstannade tvärt och som genom ett trollslag försvunno samtliga i sina hålor.

— Högst besynnerligt sällskap det här, tänkte jag och gick närmare, under det jag uppgaf korta, glädtiga rop. Detta hade åsyftad verkan. Några

äldre vildar med, som det syntes, höfdingen i spetsen, väpnade med grofva klubbor, nalkades mig försigtigt, synbarligen ytterst förvånade öfver visiten. Så fort jag stannade, stannade äfven de. Jag fortsatte alltså och gick dem till mötes, under artiga helsningar, hvilka de genast upprepade. Situationen började bli lustig nog. Jag bugade mig på europeiskt vis, de gjorde likaledes. Jag tog upp näsduken och snöt mig, för att börja underhandlingen. Alla vildarne följde ögonblickligen mitt exempel och snöto sig, fast på ett mera ociviliseradt sätt än jag. Vid denna kostliga syn brast jag i skratt. Ögonblickligen skrattade äfven de svarta prissarne med full hals.

Det såg ut som om jag råkat ut för en stam apmenniskor. Annu mer häpen blef jag då jag fann att dessa vildar till det yttre verkligen mera liknade apor än menniskor. En del af kroppen var hårbeväxt, pannan låg, med lugg, som på en del af våra grilljannar derhemma, munnen framskjuten och skägglös, näsan plattare än hos de negertyper jag förut påträffat.

Men hvad betydde detta!?

Samtlige vildarne buro äfven **svans**!

Hvilken upptäckt! Jag kunde knappast undertrycka min glädje vid denna syn.

Lefve Darwin!!!

Det blef mig förunnadt att, här i denna outforskade urskog, leda i bevis sanningen af den store vetenskapsmannens utvecklingsteori.

Jag hade i dessa apmenniskor upptäckt **Darwins "felande länk"**, *hvilka varelser jag nu på latin nämner:* **Homo simea.**

Än en gång: lefve Darwin!

Apmenniskorna mottogo mig med utsökt vänlighet sedan jag med mina skänker visat att jag icke bar något ondt i sinnet till dem!

Denna storartade upptäckt hade till följd att jag på fläcken utnämnde mig sjelf till *kapten.*

ÅTTONDE KAPITLET.

Bland apmenniskor.

Studier öfver "den felande länken". — Inga damer, inga damer! — Drottning "Whisky". — En nykterhetsförening efter europeiskt mönster. — Apdamernas eröfringar. — Giftas. — Skilsmessa.

Apmenniskorna voro utomordentligt älskvärda mot främlingar! Jag mottogs som sagdt, på det hjertligaste, ungefär som vi derhemma mottaga en notabel resande, han må nu vara kung, pianoklinkare, profryttare — eller aktris, som spelt ut sin rol på de stora verldsteatrarne. Det värsta var emellertid att hvarken jag eller Kalle förstod ett ord af det språk som dessa varelser talade. Hvad som dock genast förvånade mig och sedermera slog mig med häpnad var att dessa vildar af naturen begåfvats med en utomordentligt stor *härmningstalang*. Jag fick nu en originel idé! För att ogeneradt kunna meddela mig med mina nya vänner beslöt jag att lära dem — tala *svenska*.

Det lyckades öfver förväntan väl. Efter endast några dagars sammanvaro talade de språket

bättre än en infödd källarmästare, som dikterar middagsmatsedeln för en kypare och ber honom skrifva "*suplaränn*" i stället för drottningsoppa.

Deras härmningstalang utvecklades i mitt umgänge allt mer och mer. Jag är innerligt öfvertygad om, att dessa apmenniskor hastigt nog skulle ha lärt sig, att till och med spela fransysk komedi lika bra som artisterna hemma vid "dramatiskan". Jag lärde mig snart nog att betrakta dem som mina — landsmän.

Hvad som ytterligare slog mig med förvåning var den totala bristen på *unga damer* och att de gamla damerna voro de *styrande* inom stammen.

Jag fick dock snart förklaring på denna gåta.

Apqvinnorna, som sedan långt tillbaka varit männen öfverlägsna i antal, hade en vacker dag gjort *revolution* och tillskansat sig makten. Sedan

detta var gjordt hade de unga damerna bildat en amazonhär och ryckt ut *på krigståg* för att åt sig eröfra *hvar sin man.*

Höfdingen var, som jag snart kom under fund med, en qvinna, hvilken Kalle genast döpte till *drottning Whisky*, emedan hon, som det påstods gerna tog sig en "tår på tand", till och med på förmiddagarne, något som för resten mycket ofta hände äfven de öfriga matronorna. En hederlig apgubbe, hvars fru också gerna tog sig litet för mycket till bästa, beklagade sig öfver detta och bad mig råda bot för saken. Jag rådde honom genast att bilda en slags téförening, i hvilken medlemmarne t. ex. färgade *näsan röd.*

— Det var en god idé, sade han triumferande.

På eftermiddagen såg jag äfven en feminin apmenniska, spik nykter, vandra genom byn med sin svarta nasus glänsande i rosenrödt. Som jag beräknat apade snart de öfriga gamla damerna efter detta pikanta mod och blefvo på så sätt absolut nyktra.

* * *

Vid middagstiden följande dag ljödo skallande krigsrop genom skogen, hvilka af apmenniskorna genast besvarades med jubel.

Det var de unga apdamerna som kommo hem från kriget.

En stund senare marscherade den seger-

druckna skaran upp i byn och gjorde halt på en öppen plats. Mellan sina led förde de en massa manliga fångar fjettrade med bastrep. Jag observerade genast att dessa fångar *icke buro svans.* Vid denna syn fattades jag af en liflig beundran för de hurtiga, unga flickorna, som eröfrat dessa män och lagt dem för sina fötter; icke med förtrollande leenden, eller annat raffineradt koketteri, utan med helt andra kärleksvapen.

Sedan krigsbytet skiftats mellan de segrande valkyriorna befans det att jemt ett halft tjog damer blifvit utan män. Att börja med sågo de lottlösa mycket missnöjda ut, men i nästa ögonblick fingo de syn på *Kalle och mig* och rusade mot oss med sina klubbor i högsta hugg. Med knapp nöd kunde jag afvärja anfallet. En gammal apmutter, som var mamma till sex af flic-

korna, trädde nu emellan. Då jag af den gamla begärde förklaring öfver uppträdet svarade hon helt lugnt, att vi voro "dödens" om vi icke gåfvo oss till äktenskapsslafvar åt två af de starkaste flickorna. Dessa närmade sig nu, ganska vänligt, viftande på svansarne och koketterande på allt sätt, under det de på stället framförde sitt frieri. Min reskamrat, mindre artig än jag, vände genast sin dam ryggen med en slags "öfverklassstolthet".

Jag tog hela historien på skämt och svarade:

— Mina damer! Jag ber er vara öfvertygade om, att jag hyser uppriktig beundran för er, men älska er kan jag gunås ej, ty ni ha icke förmått att med de behag naturen gifvit eder sätta *mitt* hjerta i lågor. Jag är *damtoalettreformvän* och anser framför allt att *er* toalett tål vid åtskilliga förändringar, innan den tillfredsställer en odlad smak. Det är i synnerhet *er svans* som stöter mitt kritiska öga! Visserligen hade damerna der hemma för några år sen en onaturligare utväxt på samma ställe, men den satt *lös*. Vi ha nemligen för länge sedan vuxit ifrån detta märkvärdiga appendix!

Jag hann knappast sluta förr än de tio damerna och deras mammor, understödda af hela den segrande armén, kastade sig öfver mig och min reskamrat. Jag hade all möda att afvärja anfallet och måste till sist aflossa mina begge revolvrar i luften. Detta satte lyckligtvis skräck i sällskapet. Mörbultad som jag var, beslöt jag

att hämnas och spela mina tio plågoandar ett spratt.

— Mina damer, sade jag, jag ger mig endast på ett vilkor. Följ mig till min kanot så skall jag befria er från edra svansar och sen gifta mig med er alla tio.

Förslaget mottogs med jubel.

Ankomna till ort och ställe gaf jag Kalle i tysthet befallning att bryta upp. Derpå tog jag ur mina förråd en burk starkt lim, afsedt just att fånga apor med, och öfverlemnade den åt de tio skönheterna.

— Se här, mina damer, sade jag. Tag denna salva, smörj svansarne med den, sätt er sedan på den kullfallna trädstammen der tills jag ropar! Då äro ni med ens befriade från ert bihang. Snart sutto mina dulcineor fastlimmade vid trädstammen och det var en kostlig syn att se hur de vredo och ryckte på sig för att komma loss när jag och Kalle i kanoten gåfvo oss ut på färd efter nya äfventyr.

NIONDE KAPITLET.

Kasperska hafvet funnet.

På Vichyfloden. — En upptäckt insjö. — Åter fast. — "Brorskål med aborrarne". — Kalles fyndighet. — Hummerfångst.

Vattnet i den af mig upptäckta flod på hvilken vi färdades hade en lindrig smak af alkaliska ämnen, hvarför jag kallade den *Vichyfloden*. Den yppigaste tropiska vegetation utbredde sig på dess begge stränder för våra blickar. Ormlika *lianer* slingrade sig fram mellan buskväxter, skiftande i alla regnbågens färger. *Platan-*, *teak-*, *mahogny-* och *guaiacumträden* täflade med de ståtliga palmerna om att nå himlen. Den blekgröna, mjuka *orcillan* bredde sig som en slöja öfver trädtopparne; luften var mättad af vällukter; papegojornas snatter, trumfågelns allarmhvirflar och de vilda dufvornas kutter var det enda som störde tystnaden i detta nya "Eden", der *typlonerna, pythonerna* och den giftiga *spottormen* dock är det minst "frestande".

Efter tre dagars angenäm färd började till min förvåning strömmen att blifva allt starkare.

Avec och Konix ansträngde sig till det yttersta. Snart hördes bakom en skarp bugt dånet af en katarakt. Vi landstego nu och färdades längs flodstranden, till dess vi passerat vattenfallet. Då utbredde sig plötsligt för våra häpna blickar *en stor bassin,* hvilken jag genast döpte till *Kasperska hafvet.*

Jag gjorde i hast några förberedande undersökningar. Lodningarna visade öfver allt ett djup af endast 3 till 4 famnar, en omständighet som sedermera kom mig väl till pass. Mitt beslut att kringsegla sjön var genast fattadt. På aftonen, sedan jag skjutit en antilop och en *orycteropus* (ett slags jordsvin) slogo vi läger på sjöns vestra strand och öfverlemnade oss förtroendefullt i Morfei armar. När jag vaknade följande morgon stod solen högt på himlen. Jag väckte min reskamrat och gjorde skyndsamt toalett, till hvilken numera, sedan mina handtorpedos tagit slut, hörde *en pansarskjorta* af utomordentligt fina stålringar, ämnad till skydd mot infödingarnes pilar. Jag stod just färdig att gå ut då jag hörde prassel bredvid mig. I nästa ögonblick störtade tältet samman öfver oss. Jag insnärjdes i dess veck och när jag hunnit sansa mig låg jag bunden till händer och fötter. Ett hundratal vilda sällar, de gräsligaste jag någonsin skådat, förde mig i triumf öfver till andra stranden der deras by var belägen bakom en udde. Jag hade aftonen förut icke observerat den.

Förgäfves erbjöd jag banditerna rika skänker

för att åter bli fri, men de läto ej beveka sig af det skäl att de redan bemäktigat sig allt mitt bagage. Sedan de svarta bestarne under en qvarts timmes tid begagnat mig som skott-tafla, utan att uppnå önskadt resultat, höllo de krigsråd och nu dömdes jag att *dränkas i en af mina egna säckar.* Kalle, deremot, ansågo kanaljerna sig kunna ha bättre gagn af, hvarför han gjordes till slaf.

Hans uppförande efter det domen blifvit fäld föreföll mig en smula besynnerligt. Hvarje gång han passerade det träd, vid hvilket jag stod bunden, grinade han mig upp i synen.

Jag misstänkte ett ögonblick att han, lik Judas, förrådt sin herre och mästare, men i nästa

ögonblick smög den hedersgossen åt mig en fällknif, ej större än att den beqvämt kunde gömmas i handen.

Men hvartill gagnade den mig väl? Iklädd min pansarskjorta skulle jag gå till botten som en sten och bli liggande der, synnerligast som några välvilliga själar till yttermera visso surrade fast en ännu större tyngd vid mina fötter innan jag stoppades in i säcken. Jag ansåg mig oåterkalleligen förlorad.

Innan jag fördes ner i kanoten uppfångade jag några ord från Kalle.

— Massa icke vara rädd, massa komma tillbaka! hörde jag honom hviska.

Hvad menade han?

Mitt första bestyr, sedan jag stoppats in i säcken, blef att med knifven frigöra mina händer och fötter. Detta lyckades lätt. Under det jag sysslade härmed ådrog sig någonting i botten på säcken min uppmärksamhet. Sedan jag med händerna undersökt föremålet fann jag att det var en cirka 10 meter lång *kautschukslang* tillhörande ballongen. I ena ändan var den försedd med ett annat inventarium från samma håll, en liten luftdyna som jag brukade sitta på. I andra ändan fans ett slags munstycke.

Jag hann icke reflektera vidare öfver denna inrättning förrän jag hörde roddarne stanna kanoten, hvarefter de svarta uslingarne grepo mig och hyfvade mig öfver bord!

Emellertid satte jag instinktmessigt mun-

stycket mellan tänderna, hvarefter jag med ett snitt skar sönder säcken. På två sekunder klarade jag slangen, hvars andra ända, tack vare luftdynan, genast höjdes öfver vattnet. Jag försökte nu att andas, men fick munnen full af vatten. Då grep jag snabbt med begge händerna om slangen, en fot öfver mitt hufvud och pressade tum för tum med ena handen ut vattnet genom munstycket. Detta experiment förnyades under några ögonblick till dess slangen var tom. Jag förde nu ånyo munstycket till läpparne och *andades åter.*

Min hederlige Kalle hade med sin fyndiga inrättning räddat mitt lif!

Jag kunde ej undertrycka ett leende vid tanken på att de svarta kanaljerna hvarken förmått dränka eller steka mig. Jag satte mig på en sten under det jag lugnt sög den friska luften ur slangen och filosoferade öfver hur jag bäst skulle kunna spela gossarna ett spratt till återtjenst. Då fick jag plötsligt se ett *otäckt skaldjur* komma marscherande rakt på mig, under det Kasperska hafvets öfriga invånarne respektfullt höllo sig på vederbörligt afstånd.

Djuret, hvilket var omkring dubbelt så stort som jag sjelf, liknade mycket en *hummer,* med den skilnad att dess klor sågo ut som käftarne på en lång papperssax. Dess rörelser voro, som alla skaldjurs, tröga och oviga. ”Saxkäftarne”, en på hvardera sidan om hufvudet, öppnades på

vid gafvel, som om den vidunderliga griphummern haft för afsigt att klippa af mig på midten.

Jag drog mig skyndsamt åt sidan, fattade raskt den ena af de långa, spetsiga klorna och tryckte den med hela min kraft ner i hafsbott-

nen. I nästa ögonblick hade jag förnyat experimentet äfven med den andra klon. Hummern låg nu för ankar och piskade ursinnigt med sin stjert omkring sig utan att komma loss.

Med ett par knifstyng dödade jag nu det mirakulösa vidundret. Derpå befriade jag mig hastigt och lustigt från min pansarbeklädnad och simmade upp. Vildarne voro för längesedan försvunna. Jag medtog slangen och kautschukdynan

och styrde raskt kurs på en närbelägen holme. Jag hade icke väl kommit i land förrän jag hörde några skarpa skrällar från trakten af vildarnes by. En stund senare såg jag min trotjenare nalkas holmen körande mitt flodspann. Det dröjde ej länge förrän jag åter tryckte min trogne reskamrat i mina armar.

— Nå, käre Kalle, hur bar du dig åt att bli qvitt lymlarne? frågade jag derefter.

— O, massa, Kalle icke vara dum! Jag taga ett dynamitpaket och göra *jordbäfning*. — *Puff!* — Alla röfvarne flydde åt skogen, svarade den glada själen gapskrattande.

TIONDE KAPITLET.

Jagtäfventyr.

En ny upptäckt. — Styft napp. — Egendomlig lejonjagt. — Kalle som buffeljägare. — Ett smickrande anbud. — Jag blir kung.

I Kasperska hafvet rådde lif och rörelse. Representanter för hela den afrikanska djurverld som rör sig i det våta elementet funnos här. Flodhästar och krokodiler tumlade muntert om med *siluren, kattfisken, gäddan* och den fjäll-lösa *singan.* Vid middagstiden, andra dagen, upptäckte jag om babord icke långt från stranden ett märkvärdigt djur, hvars rygg till följe af reflexen från solstrålarna, ömsom skiftade i gult, grönt och matt silfverhvitt. Dess hiskliga längd väckte min förvåning och undran.

Efter att på det noggrannaste ha undersökt om icke allt var en synvilla öfvertygades jag snart om, att jag här hade framför mig ett exemplar af den *stora sjöormen.*

Mitt beslut, att om möjligt fånga detta sällsynta djur, var genast fattadt. Jag visste att jag dermed skulle göra vetenskapen, sedan in-

tresset för Storsjöormen i Norrland ånyo väckts till lif hemma i gamla Sverige, en stor tjenst.

Sedan jag satt Kalle i land, tillika med ena ändan af ballongens ankartross, och bedt honom fastgöra den så högt som möjligt kring stammen på en ung reslig palm, satte jag ett stycke antilopkött på varpankaret och kastade ut betet midt för näsan på sjöormen, just som min medhjelpare fäste linan om trädstammen. Odjuret slök ögonblickligt, som beräknat var, kroken och dök till botten. I nästa ögonblick spändes trossen som en violsträng, den sega och starka palmen böjdes i båge, hvarvid den af Kalle anbragta öglan gled allt längre och längre upp mot stammen tills dess

den fastnade i trädets krona. Ett nytt våldsamt ryck och toppen af det improviserade metspöet vidrörde vattnet. Men i detta ögonblick var djurets kraft uttömd. Det unga trädets stam sprang som en stålfjeder tillbaka i sitt naturliga läge. På refven dinglade det vidunderliga djuret med hufvudet och ett stycke af kroppen öfver vattenytan.

Ett bättre napp har aldrig någon fiskare fått. Med en explosiv kula ur mitt gevär lyckades jag efter åtskilliga försök krossa dess pansrade hufvud, hvarefter ormen af Avec och Konix bogserades i land och uppdrogs på stranden. Vid verkstäld mätning befans odjuret vara 273,4 meter lång, samt 16,2 meter i omkrets på tjockaste stället.

Djuret syntes vara *mycket gammalt.* "Trovärdiga" sjömäns vittnesbörd om att de under sina resor påträffat 1,000 meter långa sjöormar och derutöfver kunna sålunda med säkerhet hänföras till de sensationela *skepparhistorier* hvarmed våra allvarliga dagblad och veckotidningar ibland undfägna en lättrogen och okritisk publik.

Infödingar från alla håll samlades i tusental omkring oss under det jag undersökte den dödade sjöormen, för hvilken de och deras förfäder hyst en så stor respekt. De berättade mig att de dag och natt voro omgifna af vilda djur, som ständigt satte skräck i dem, och bådo mig att anställa en razzia bland fienderna.

Deras skogar och fält vimlade af lejon, leo-

parder, bufflar, elefanter och noshörningar, hvilka fördrifvit det ädlare och svagare villebrådet, såsom antilopen och zebran.

Jag biföll deras begäran. Följande dag stod jag rustad för expeditionen och inträngde genast i urskogen der jagten under mycket ogynsamma omständigheter tog sin början. Ett förfärligt oväder, sådant det endast kan förekomma under tropikerna, utbröt plötsligt. Himlen förmörkades, regnet strömmade ner under det skarpa, fräsande blixtar korsade luften. Jag befann mig vid ovädrets utbrott på en af de få öppna platser som funnos i denna så sällan af menniskofot trampade skog der vilddjuren höllo sig dolda.

Oaktadt de döfvande åskskrällarne uppfångade jag plötsligt ett misstänkt ljud. Jag vände mig om och såg ett stort lejon i väldiga språng nalkas mig, krossande allt i sin väg. Djuret var tydligen skrämdt af ovädret. När lejonet befann sig tillräckligt nära böjde jag knä för djurens konung och tog sigte. Just som fingret vidrörde trycket kände jag en elektrisk stöt, som ögonblickligt sträckte mig till marken. När jag efter en stund återfick medvetandet, tack vare mina följeslagares och Kalles samfälda bemödanden, föll min blick genast på den plats der jag senast sett lejonet. Der låg äfven det ståtliga djuret liflöst, utsträckt på marken, som om det strypts i språnget af de snärjande lianerna. Denna förmodan fick ytterligare bekräftelse när jag efter

att ha undersökt mitt gevär fann att bägge skotten ännu lågo qvar i patronerna.

Något ännu mera otroligt hade dock passerat. Åskan hade nämligen slagit ner på gevärspiporna och följt dessa till mynningen i samma ögonblick som jag sjelf tänkte ge eld. Åskstrålen tog sedermera riktning efter pipornas läge och dödade lejonet snabbare och säkrare än en af mina explosiva kulor.

* * *

Kalles äfventyr under jagten voro dock vida mer originela än mina egna. Han jagade nämligen utan både kulor och krut. Den stackars gossen kunde aldrig lära sig att sigta, ty i det afgörande ögonblicket blundade han alltid på det öga med hvilket han rigtade in geväret.

Sedan han bommat åtskilliga gånger på en noshörning och jag med ett välrigtadt skott besparat honom obehaget att sjelf få se hur han såg ut invärtes, lade han bort geväret och väpnade sig med ett slags lasso. Med detta vapen gjorde han underverk. Jag vill endast berätta ett.

Mot aftonen andra dagen gjorde vi halt i skogskanten. Framför oss låg en stor fruktbar slätt å hvilken en hjord bufflar betade, på några bösshålls afstånd ifrån oss. Kalle fick, på sin enträgna begäran, slutligen tillåtelse att med sin lasso anställa jagt på dessa vildsinta djur. Den fyndige gossens förberedelser till denna jagt re-

tade i hög grad min nyfikenhet. Först sökte han upp ett stort skrofligt stenblock med hvassa kanter som han rullade fram till ett enstaka gammalt mahognyträd med långt utskjutande grenar. Derefter löste han sin lasso, band säkert fast stenblocket i dess ena ända och slungade den andra omkring en af trädets starkaste grenar. När detta var gjort hissade han upp stenen ett par meter från marken och fäste trossen. Sedan han profvat styrkan hos denna kuriösa tillställning log han åt sitt verk och gick sedan skriande och hojtande mot buffelhjorden. Länge dröjde det ej häller förr än han hade hela sällskapet hack i häl efter sig. Framkommen till sin egen-

domliga attiralj svingade han sig upp på stenblocket och gjorde de gräsligaste grimaser åt sina förföljare, som under de ohyggligaste vrålanden slagit krets omkring sitt tillämnade offer. Ögonblicket derpå tog ett af de största och vildaste djuren sats och rusade med fälda horn mot stenblocket som naturligtvis genom stöten försattes i svängning, hvars kraft ytterligare ökades derigenom att Kalle i rätta ögonblicket böjde knäna och gaf gungan en knyck. När buffeln för andra gången afpassade sitt anfall och rusade mot sin fiende fick han en så förfärlig stöt af det svängande stenblocket att han stöp på fläcken.

Nu trädde en ny kamrat fram på arenan under det Kalle tjöt af segerglädje och jagtifver. Resultatet blef detsamma. Inom kortare tid än en half timme hade den raske gossen lagt hela hjorden, inalles 36 präktiga djur för sina fötter.

Efter åtta dagars ansträngande ströftåg slöt jag sporten. Det jagtbyte som vi skänkte infödingarne var kolossalt. Sjelf hade jag bland annat skjutit 29 lejon och 11 leoparder.

De svartes förtjusning kände inga gränser. Innan jag visste ordet af blef jag enhälligt korad *till kung* öfver ett tiotal stammar.

* * *

Min lycka var gjord, om man så vill, och dock tvekar jag om jag skall mottaga hyllningen. Kalle är mer ärelysten än jag. Den token ville

ovilkorligen bilda en ministèr innan jag ännu tillträdt regeringen. Nåväl, han skall få sin vilja fram! Det bör bli rätt lustigt att se om en konstitutionel monarki har framtid här tänkte jag.

Kanske med tiden det märkvärdiga kan inträffa att mina europeiska kusiner emigrera hit. För den sakens skull har jag lust att anställa ett experiment. *Jag mottog följaktligen kronan.*

ELFTE KAPITLET.

Konung Punsch I.

Kröningsceremonier. — Regeringsbestyr. — Jag abdikerar. — H. M. Kalle I.

Då jag åtog mig regentskapet öfver ett fritt folk anade jag föga hur olämplig jag var till kung.

Pro primo fann jag kröningsceremonierna allt utom angenäma. Mitt trogna folk förde mig i triumf till min blifvande hufvudstad, den största byn vid Kasperska hafvets strand. Omedelbart efter ankomsten dit började högtidligheterna. Smörjelseceremonien var det värsta af allt! Sedan man tillredt en salva af pulveriseradt kol, kautschuk och noshörningsfett, ingneds min kropp dermed hvarefter jag sattes på en improviserad tron för att torka i solen. Under tiden drogo deputationer från samtliga stammar förbi och egnade mig sin undersåtliga hyllning. När smörjelsen hunnit torka var min hud impregnerad som en guttaperkaregnrock och glänsande svart som ett par nya gummigaloscher. Det enda som

antydde mitt hvita ursprung var min lilla "måne", som nu lyste med fördubblad glans. Man hade märkvärdigt nog glömt den och så att säga börjat den högtidliga smörjelseakten i galen ända.

Att börja med hade jag tänkt opponera mig mot denna ceremoni, men då Kalle påstod, att jag derigenom genast skulle bli impopulär beslöt jag att med sann konstitutionel resignation underkasta mig ingnidningen. En dylik eftergift var ju på långt när icke så svår att göra som om det gält mitt absoluta veto, eller rättighet till apanage åt medlemmarne i min familj, i fall jag haft någon sådan,

Sjelfva kröningen gick betydligt lättare för sig. Lik Karl den tolfte satte jag *sjelf* en gentil krona, hvilken jag i händelse af behof medfört som present åt någon framstående höfding, på mitt hufvud och draperade derpå en ovanligt snygg hermelinsmantel omkring mina ebenholzglänsande lemmar.

Ett elegant ridspö, en gåfva af Ugandas herskarinna, fick tjenstgöra som "spira" och i stället för "äpplet" kompletterades regalierna med en förgyld kokosnötkalebass, ur hvilken jag sedermera drack min och mitt folks välgångsskål sedan jag aflagt ed att regera så godt jag kunde. Denna konungaförsäkran mottogs med jubel. Mitt rike kallade jag efter Kasperska hafvet! *Kasperianum* och mitt valspråk blef: *Kasperianum å kasperianerna!*

Kröningshögtidligheterna afslutades med en lysande bal kring ett jättestort bål. Glädjen stod "högt" i tak, ty det dansades under bar himmel. Herrarne buro civil svart högtidsdrägt och damerna ovanligt korta klädningar, urringade till knäna och garnerade med praktfulla fjedrar i de kasperianska nationalfärgerna: rödt och svart.

Följande dag fick Kalle nådig befallning att bilda en ministèr. Snart hade han ur högen utvalt några gubbar, hvilka förut hvar och en i sin stad tjenstgjort som landshöfdingar. Sedan jag i extra ordenskapitel utnämnt hvar och en af dem till riddare och kommendörer af ett halftjog kotiljongsordnar höll jag konselj med mina rådgifvare.

Då denna sammankomst tillika var att betrakta som en slags riksdag, inledde jag densamma med ett trontal i den vanliga försigtiga och svassande stilen, hvilket skam till sägandes, skulle gjort bättre intryck om icke min slyngel till statsminister, Kalle, brustit mot hofetiketten på ett sätt som jag icke anser mig böra nämna.

— Gode herrar, slöt jag mitt tal, sägen mig oförbehållsamt hvad rikets tillstånd och behof kräfver af mig.

Ministèrens ålderspresident trädde nu fram och öfverlemnade en lång föredragningslista.

— Eders majestät, sade han, som ombud för *kakelimojsernas* fräjdade stam, den dyrbaraste ädelstenen i E. M:ts krona, anhåller jag om skydd

för vår betryckta modernäring. Våra bananer ratas och bataterna föraktas af våra bröder: *karabaserna*, *kabysserna* och *busarongerna*, hvilka i stället byta ut sin fisk mot hirs, majs och honing från de rika grannarna i öster. Jag föreslår derför nu en tull af 10 apskinn, 100 piggsvinstaggar och 20 bitar ingefära pr importeradt kilo.

Denna proposition framkallade ett allmänt tumult, som hotade att sluta med slagsmål.

— Lefve kakelimojshöfdingen, ner med ministèren, ljöd det från alla håll.

Jag äskade ljud och svarade:

— Gode herrar! lugnen er, annars löser jag upp er och låter er försvinna i gasform hela bundten! Mitt beslut i denna fråga är redan fattadt, hören!

Protektionisterna må få betala tull, efter de finna det rätt och billigt, men I andra må deremot handla fritt och göra som eder lyster!

Detta är den enklaste och riktigaste lösningen på frågan. Låtom oss nu gå vidare i texten!

Protektionistcheferna sågo snopna ut, detta skulle aldrig ha händt der hemma, men bugade sig underdånigst till tecken af bifall.

Öfriga frågor på dagordningen afgjordes efter ungefär enahanda salomoniska princip.

Efter en timmes öfverläggning fans icke en enda politisk fråga mer att afgöra, hvarför jag upplöste regeringen, tog af mig kronan, satte

min Stanleyhatt på hufvudet och tände en cigarett.

Kalles ansigte sken af belåtenhet.

— I dag har E. M:t regerat "värre". Nu ha vi ingenting att göra på minst ett år, sade han.

— Dumsnut, inföll jag, tror du då inte att här fins vigtiga reformer att genomföra, reformer, som jag måste ta initiativ till, hvasa?

Min statsminister såg ytterligt förvånad ut.

— Reformer, hvad tänker E. M:t på! Inte passar det sig att en kung sysslar med tocke'. Och för resten, så länge man icke vet hvad reformer vill säga är man lyckligast. Den vingade pilen gör icke så stor skada som den explosiva kulan ur studsaren. O, massa, skona ditt folk från reformer!

Jag vet icke hur det kom sig, men jag kände mig rörd öfver min statsministerns ord.

— Min kära Kalle, sade jag, här skiljas våra vägar. Jag abdikerar och utnämner dig till min efterträdare. Gör Kasperianerna lyckliga!

* * *

Följande dag hade min reskamrat på min uttryckliga önskan intagit min plats på tronen.

Jag är viss om att Kasperianerna i framtiden resa min staty för att hedra mitt minne. Förslag till statyn ingafs dagen efter min abdikation

till min tronföljare, som gaf sitt nådiga bifall till att den får resas, så snart jag kommer utom rikets gränser.

Ett sådant tacksamhetsbevis af en adoptivkung mot en oduglig regent har man sett prof på förr.

ANDRA AFDELNINGEN.

Huru jag, före Stanley, fann Emin Pascha.

TOLFTE KAPITLET.

Ankomst till Kongo.

En kunglig artist. — Förmaningar och skilsmessa. — En ny idé. — En fyndighet. — Bref till Stanley. — Återseende.

Min tronafsägelse hade till följd en allmän förstämning bland de goda Kasperianerna. Jag tröstade dem dock med, att de i sin nye monark skulle få en regent som bättre förstod sitt folks önskningar än hvad jag med min Stockholmska uppfattning af det konstitutionela konungadömet mägtade göra. Sedan jag derefter installerat Kalle i embetet och högtidligen till honom öfverlemnat magtens insignier, de Kasperianska regalierna, blef han under folkets jubel korad till min efterträdare.

Den hederliga själen var det oaktadt icke riktigt lycklig. Vår äfventyrliga färd hade dock varit ett härligt lif mot att dag ut och dag in "representera" i krona och mantel, och på namnsdagarne dela ut kotiljongspladaskor åt ordenshungriga undersåter, samt oupphörligt se sig omgifven af slingrande, fällknifsmjuka hofmän och

diplomater, hvilka om man tvingade dem att ena stunden svälja en eldgaffel i nästa ögonblick skulle afleverera den i form af en korkskruf. Hofmännens motsatser, tronens stöd, de styfva

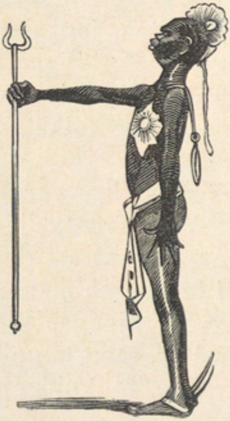

militärerna, skulle deremot genom att i sin ordning svälja korkskrufvar kunna åter förvandla dem till eldgafflar utan att stryka med på kuppen.

Och "hoffruntimbret" med sin mjukhet i knävecken. Hvilken dråplig figur gjorde "det" icke i det oskuldsfulla tillstånd hvari "det" presenterade sig för majestätet.

Så ungefär resonnerade det oförbätterliga, nybakade majestätet och ritade i afskedets stund min skizzbok full med de mest besatta karrikatyrer från sitt hof. Efter att ha retucherat några af "gubbarne" bifogar jag, som ofvan synes, dem som illustrationer till H. M:ts goda humör.

Emellertid förmanade jag Kalle att noga iakttaga den värdighet som hans höga ställning bjöd, och noggrant underordna sig det rådande hofceremonielet, utan hvilket en kung *icke* är kung, utan lätt kan förvexlas med hvem som helst bland sina undersåter.

Hvilka uppoffringar hade icke *jag* gjort då jag låtit måla mig svart som ett tjäradt plank. Konungarne äro martyrer af fri vilja eller af

hersklystnad. Försök att vara det af fri vilja och lef väl min gosse, sade jag.

Hur många afundas dig icke den krona du bär. Jag känner menniskor bland mina civiliserade vänner, som med glädje skulle förakta sig sjelfva hela lifvet igenom för det sublima i att som leksak få bära din förgylda krona, tillverkad å en plåtslagareverkstad.

Monarken brast i skratt och lofvade att allvarligt och värdigt regera efter det sublima hofceremonielet.

Sedan jag tagit ett ömt och rörande farväl af honom skildes vi som goda vänner.

En hederseskort af 100 Kasperianer åtföljde mig på resan till *Stanley Falls*, dit endast några dagsmarscher återstodo. Efter ett par dagar anlände jag äfven välbehållen till Tipu Tips yttersta förposter och mottogs på det vänligaste af den mäktige arabhöfdingens familj. Gubben sjelf var ledsamt nog icke hemma. Jag erfor nämligen, först nu, att han rest till Zanzibar för att möta Stanley, som stält sig i spetsen för en expedition till Emin Paschas undsättning. Denna expedition, hvilken Tipu Tip förmåtts att understödja, väntades af araberna för hvarje dag.

Vid denna underrättelse klappade mitt hjerta i hastigare takt än eljes och i min hjerna upprann en ny idé: *Jag beslöt ögonblickligen att ensam ge mig ut på spaning efter det "Sudanesiska lejonet" och beröfva Livingstones berömde upptäckare*

äran af att först hafva satt sig i förbindelse med den tappre egyptiske guvernören.

Olyckligtvis voro mina tillgångar i det närmaste uttömda. Att yppa min plan och begära arabernas understöd för resan skulle naturligtvis alldeles omöjliggjort dess realiserande, emedan Stanley redan afslutat kontrakt i samma syfte med Tipu Tip. Jag var således helt och hållet hänvisad till mig sjelf och min egen fyndighet. Under det jag grubblande ströfvade omkring ruinerna, på den för några månader sedan af araberna belägrade, och sedermera af sin egen garnison ödelagda stationen, ådrog sig en upphöjning på marken min uppmärksamhet. Den liknade en grafhög från hedenhös. Jag sparkade undan mossan och röjde bort lianerna som frodades på den egendomliga kullen och fann en hel *stenkolsdepot*, fraktad hit upp för Kongoassociationens behof, medan den ännu var i besittning af Stanley—Fallstationen.

Min glädje vid denna upptäckt mäktar jag ej beskrifva. Med tillhjelp af denna stenkolshög skulle min plan att uppsöka Emin bli verklighet. Förvandlad i vätgas skulle tiondedelen af densamma vara nog att fylla min ballong. Sen låg hela verlden öppen för mig.

En improviserad förbränningsugn uppmurades med arabernas hjelp, hastigt och lustigt. Tjugofyra timmar senare sväfvade ballongen fyld med gas och fjettrad med starka rep öfver den punkt der stationshuset en gång varit beläget.

Redan påföljande morgon krusade en lätt vestlig bris Kongoflodens bruna strömfåra. Dessförinnan satte jag mig dock ner och skref följande bref till mr Stanley:

H. M. Stanley Esqr.

Dear sir!

Jag har icke kunnat motstå lusten att före er träda i underhandling med Emin. Säkert skall ni förlåta att jag korsat edra planer då ni får veta att jag liksom ni är upptäcktsresande.

Vördsamt
er uppriktige beundrare.
(Namn.)

Sedan jag öfverlemnat detta bref åt Tipu Tips äldste son och tackat för den gästvänskap som visats mig, steg jag upp i gondolen och kommenderade: Loss!

I samma ögonblick rusade en kostligt utstyrd personage, iklädd kunglig skrud, med en slags gesällpackning på ryggen och en nattsäck i hand, mot mig och hängde sig fast vid fånglinan just som ballongen gick till väders.

Det var Kalle.

Sedan jag hjelpt honom upp i gondolen och kastat ut ett par säckar barlast sväfvade vi åter mellan himmel och jord på väg till Sudan.

Det nybakade majestätet hade redan ledsnat på att regera, och som han en gång af mig hört att det fins kungar som ständigt ä' på resande fot, så beslöt han att bli en sådan. Han ville åter ut och ”lufta” på sig, sade han.

TRETTONDE KAPITLET.

På väg till Sudan.

I högre rymder. — Opposition med afbasning. — Kalles luftresa. — Blondin öfverträffad. — Problemet att styra luftballonger löst. — Åter på "terra firma".

Ballongen steg allt högre och högre under det vinden snabbt förde oss O. N. O. hän mot det egyptiska väldets gränser.

Hvilken onämnbar känsla af vällust att få andas ut här uppe i den oändliga blå oceanen i hvars djup den glödande tropiska solen syntes söka svalka. Suset i ballongens tackling smeker örat som en ljuf melodi till hvilken man andaktsfullt lyssnar. Ljusflödet bländar och man sluter ögonen. Den sakta gungande gondolen vaggar de jägtande tankarne till ro. Sinnena omtöcknas, man drömmer sig vara en atom, som hvirflar omkring i rymden. — — — — — — — —

— Aj, för tusan!

Jag spratt upp ur min dvala, som stungen af en orm. Cigarretten, som jag hållit mellan fingrarne, hade genom det starka luftdraget brunnit ut af sig sjelf och bränt mig. Jag sprang

upp, gnuggade sömnen ur ögonen och snafvade på kung Kalle, som makligt låg utsträckt på sin madrass, insvept i hermelinsmanteln, med gesällrenseln under hufvudet. Äfven han hade fallit offer för frestelsen att ta en middagslur.

Jag gaf hans majestäts ryggslut en tämligen omild beröring med ändan af en tross, hvilket hade till följd att hans höga nåd strax kom på fötter, ehuru vid ett mycket miserabelt humör, hvilket tog sig uttryck i några mindre väl valda fraser riktade mot mig.

Hans majestät behagade göra mig uppmärksam på den höga värdighet han beklädde, och att jag som "för detting" borde visa honom skyl-

dig vördnad. Han menade att Kalle den I:ste var en helt annan karl än den Kalle jag engagerat i Kairo, och han undanbad sig för framtiden all närgångenhet från min sida.

Nu brast mitt tålamod och jag svarade:

— Fast du är en af de smorde tycks dock som om här skulle behöfvas ännu mera smörjelse!

I nästa ögonblick hade jag gripit ett fast tag i majestätets nackskinn och hyfvat ut honom i den blå etern, så att hans matsmältningsmaskineri tangerade gondolens reling. Att sedermera hastigt och lustigt dra upp ridån och låta sista akten i dramat gå af stapeln var en minuts verk.

Efter spektaklets slut stirrade majestätet en stund på mig under det bägge händerna frotterade det ställe der de ömmaste känslorna efter en dylik exekution hafva sitt säte.

— Oj, oj, oj, Kalle inte kunna sitta mer på tronen. Kalle ligga på knä och be "massa" om förlåtelse. Han lofva att aldrig sofva mer i ballong. Oj, oj, oj!

— Nåväl, ers majestät har *min* nåd, stig upp och se glad ut, svarade jag skrattande.

Den token omfamnade mina knän, dansade ett par slag rundt och stälde sig derefter på hufvudet på gondolens reling för att betyga mig sin högaktning. Mot middagen mojnade vinden af och solen brände med fördubblad glöd. Under oss observerade jag i kikaren en kolossal *örn*, som i väldiga spiraler kretsade i vårt "kölvat-

ten”. Ungefär samtidigt observerade jag äfven att några maskor brustit i ballongens nät, hvarför jag tillsade Kalle att gå till väders med ett nystan kabelgarn och bota refvorna. Jag såg visserligen att den lättsinnige krabaten fortfarande var ikládd både ”krona och mantel”, hvilket naturligtvis var honom till hinders under arbetet, men jag lät honom det oaktadt hållas. Då hör jag plötsligt ett skri och ser ögonblicket derpå kabelgarnsnystanet och Kalle försvinna i rymden. Instinktmessigt grep jag snöret till ventilen och öppnade den på vid gafvel. Ballongen sjönk blixtsnabbt! I nästa ögonblick såg jag örnen på några famnars afstånd ifrån mig och i hans klor — Kalle, hängande i sin kungamantel och skrikande på hjelp.

Att åter sluta ventilen och kasta ut några säckar barlast var för mig ett ögonblicks verk. Jag befann mig snart i jemnhöjd med örnen och dess rof. Det upprullade nystanet sväfvade som en böljande svans efter dem, på något afstånd från mig. Med tillhjelp af ett bambuspö lyckades jag nå ”svansen”.

— Håll styft i tåten, skrek jag med stentorsstämma, som öfverröstade Kalles nödrop.

Med feberaktig brådska slog jag ändan af garnet kring en smäcker tross, som var fastgjord vid gondolen och ropade åt den nödstälde att hala den åt sig.

Hans sjelfbeherskning väcktes ånyo med utsigten till räddning. Snabbt och säkert halade

han trossen till sig. I nästa ögonblick hade han kastat "ändan" om vingbenet på örnen och gjort fast den. Ögonblicket derpå hade han krängt sin kungamantel öfver hufvudet och gripit fatt i linan, hvilken blifvit spänd som en bogsertross.

Hvad som nu följde var en fullständig triumf för min vän Kalle.

Jag hade visserligen vid flera tillfällen beundrat hans akrobatskicklighet, men det konststycke han nu under mina ögon utförde gränsade till det underbara.

Innan jag visste ordet af *stod han upprätt på den spända linan och nalkades steg för steg ballongen.*

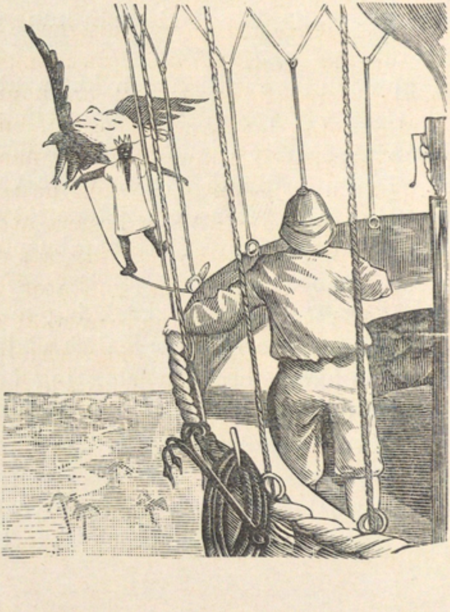

Kommen halfvägs närmare sitt mål gjorde han till och med några graciösa "pas", som om han uppträdt på en cirkus. Så skred han åter framåt — — — ännu ett steg och den djerfve lindansmästaren stod åter oskadd i gondolen. Trots min kallblodighet fann jag äfventyret obehagligt att åse, men sedan allt var slut mottog jag "artisten" med en dundrande applåd.

Den berömde Blondins färd öfver Niagara var ett fuskverk mot Kalles prestation, hvilken han dock betraktade som den naturligaste sak i verlden.

Att hänga i örnens klor mellan himmel och jord ansåg han vida "kusligare".

Ballongen sväfvade nu framåt med fördubblad fart. Örnen, som syntes uppskrämd af det som passerat, försökte endast att undkomma oss. Hans väldiga vingslag uppdrefvos till en förvånansvärd hastighet. Draperad i sin fladdrande kungamantel, som slingrat sig om hans kropp, var det majestätiska djuret imposant att skåda. Jag observerade kompassen och såg att vi fallit betydligt ur kursen. Vinden, som åter frisknat till, hade kastat om åt norr och orsakat driften. Jag fick nu en idé! Med den bogserhjelp, hvaröfver vi tillfölje af en slump förfogade borde jag åter kunna sätta rätt kurs och styra ballongen hvart jag behagade. Jag afsköt ögonblickligen på prof en lös patron till venster om örnens hufvud i tanke att härigenom få honom att lofva ostvart upp i vinden några streck. *Planen lycka-*

des fullständigt! Ett nytt försök vid första förnyade afvikelse från kursen hade samma resultat.

Efter några timmars färd syntes dock det väldiga djurets krafter i det närmaste uttömda. Som jag nu ansåg att vi kunde reda oss sjelfva utan hjelp, kapade jag trossen och sänkte mig ner närmare jorden. Nu hölls en timmes sträng utkik åt alla håll tills jag plötsligt observerade en egyptisk flagga, hissad å en slags förskansning. Jag beslöt då att ankra här. En qvart senare var vår andra ballongfärd lyckligen afslutad och vi befunno oss åter på jorden, vid ändpunkten af den befästningskedja som den egyptiske guvernören låtit uppföra för den sudanesiska gränsens försvar. En patrull från det fort vi nyss observerat utsändes mot oss, hvarefter vi fördes inför befälhafvande officeren, en engelsman, som naturligtvis mottog oss med öppna armar sedan jag dokumenterat mig. På min fråga hvar guvernören för tillfället befann sig svarades, att hans högqvarter var beläget fem dagsresor från den punkt der vi befunno oss.

En eskort skulle följande dag utrustas för att föra mig till honom.

FJORTONDE KAPITLET.

Hur man reser i Sudan.

Framåt marsch! — Kamelridtens behag. — På strutsryggen. — Ett klokt djur.

Den eskort som skulle föra mig till Emins hufvudqvarter stod färdig att på mitt kommando sätta sig i marsch. Sedan jag äntrat upp på en af kamelerna och tagit farväl af befälhafvaren öfver den lilla fästningsgarnisonen gafs uppbrottsorder.

Kamelridten var för mig en sport som beredde mig rätt många öfverraskningar. Vill man ha en ungefärlig föreställning om dess behag så tag en duktig åkerbruksvält och placera på den en murarställning, så hög, att man, då man klättrat upp till dess topp icke känner sig generad af svindel. Lägg sedan en tunnsäck, huller om buller fyld med tuktad gatsten, öfverst på ställningen och placera er sjelf på säcken, utan balancerstång. Låt sedermera välten rulla utför t. ex. Besvärsgatan på söder och ni får ett ungefärligt begrepp om behaget af att färdas på

kamelrygg. För att illusionen af min färd må bli fullständig tillråder jag dessutom att man, innan man sätter sig upp på stensäcken, kilar "ringlinien" rundt två gånger, ungefär dubbelt så fort som spårvagnshästarne. Kan ett lätt parasoll, som man under ridten håller spändt öfver sig, bereda svalka efter språngmarschen så må man i likhet med mig begagna sig af detta förfriskningsmedel.

Mörbultad af ridten steg jag andra dagen af min kamel och marscherade vid sidan af karavanen. Med hjernan uppfyld af åtskilliga funderingar öfver hur min mission skulle aflöpa glömde jag att jag för tillfället befann mig i ett Sahara i miniatyr.

Jag saktade mina steg och lät blicken irra kring. Längst bort i öster syntes den stora oas

der vi mot aftonen skulle slå läger, afteckna sig som en mörk strimma mot horisonten. Bakom mig låg det 60 engelska mil breda sandfältet som vi genomströfvat och hvilket, som ett bälte omslöt det bördiga land som vattnas af *Kibbi*, hvars källor rinna upp på *Mont Spike*, *Mont Junker* och *Mont Schweinfurth*, tre bergskäglor af Åreskutans storlek, uppkallade efter berömda europeiska forskare. Ensligheten i denna öken tilltalade mig. Jag gaf karavanens anförare ett tecken att fortsätta marschen till lägerplatsen, för att i fred och ro öfverlemna mig åt mig sjelf. Efter två timmar hade jag förlorat mina följeslagare ur sigte och påskyndade derför mina steg. Då upptäckte jag plötsligt till venster om mig *ett strutsbo*. Honan rufvade för tillfället ensam på äggen, som stodo uppresta på ände bredvid hvarandra. Då jag närmade mig sprang det ståtliga djuret upp och försökte leda min uppmärksamhet från redet. Under ifrigt, oroligt trumpetande sprang hon rundt omkring mig i vida lofvar, släpande buk

och vingar mot marken. Oron för äggen förde henne allt närmare och närmare intill mig, ju mer jag nalkades boet. Jag visste att om hon retades till anfall skulle ett slag af hennes klöfvar vara tillräckligt att lemlästa mig eller förpassa mig till de sälla jagtmarkerna. Likväl dref mig intresset framåt. Viftande med mitt parasoll för att hålla djuret på afstånd, böjde jag mig ned och tog upp ett af äggen. I nästa ögonblick hade jag förnimmelse af att något högst ovanligt passerat. Innan jag visste ordet af hade strutsen rusat fram, trädt sitt hufvud mellan mina utbredda ben och kastat mig upp på sin rygg. I nästa sekund bar det af i vildt galopp utåt slätten. Då jag visste att en struts till och med kan bära två fullvuxna menniskor på sin rygg föreföll mig situationen icke så osannolik som jag i första ögonblicket trodde. Jag klamrade mig fast i en fjädervippa vid ena ving-

benets bas och blef sittande grensle på fågelns rygg. En angenämare färd har jag icke varit

med om. Det ståtliga djuret flög framåt, dess klöfvar vidrörde knappast marken. Vingarnes häftiga slag bringade åt mig en angenäm svalka i hettan. Jag vågar lugnt påstå att en jernvägsresa i en första klassens kupé icke kännes angenämare. Det enda som oroade mig var att jag icke visste *hvart* resan gälde. Jag tog upp min kikare och såg mig omkring efter karavanen. Hvilken nyck af ödet, den syntes som en mörk punkt rätt framför mig i min väg! Länge dröjde det ej häller förrän jag med ett skallande "hallå" signalerade min ankomst. Mitt beslut att fortsätta den angenäma färden fram till raststället och i förbifarten ge karavanen tecken att följa mina spår var redan fattadt. Det var alldeles som om strutsen kunnat läsa mina tankar, ty ju närmare vi kommo truppen, ju mer saktades farten. Just som vi på något afstånd passerade förbi sällskapet gjorde dock min "häst" en högst besynnerlig manöver, hvarigenom jag kastades ur sadeln.

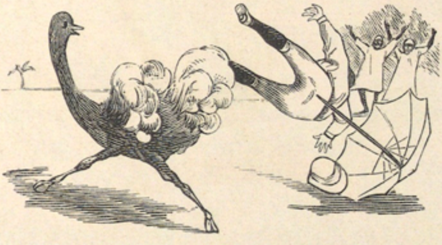

När jag åter oskadd kom på fötter, hade strutsen gjort helt om och galopperade tillbaka till sitt bo under glädtiga fanfarer.

Jag förstod nu allt! För att bli qvitt mig vid sitt bo hade det *öfvermåttan kloka djuret enleverat mig och återfört mig till mitt sällskap.* Detta bevis på intelligens anser jag vara tillräcklig vederläggning för det påståendet: att strutsen hör till de "dummaste" djuren. Från denna stund kunna strutsarne i Afrika påräkna mitt skydd! Jag skulle önska att de damer, som älska att pryda sig med dess praktfulla fjädrar måtte lägga min i sanning rörande strutshistoria på hjertat.

FEMTONDE KAPITLET.

Emin Pascha funnen.

Emin interviewas. — Stackars Stanley! — Jag blir egyptiskt sändebud. — Kalle blir barlast. — Vi gå i putten. — Nattherberge i öknen. — En räddare i nöden.

Detta kapitel är just ingenting att skratta åt, men bör ändå vara af stort intresse. Ty det visar pro primo att *skämtet* är en verldsmagt som till och med kan täfla med den väldige John Bulls trumpenhet och allvar om samtidens uppmärksamhet*). Pro sekundo visar det äfven att menniskan tål mycket innan hon förgås blott hon håller humöret uppe till det sista.

* * *

Tre dagar senare stod jag vid målet för min färd och erhöll genast audiens hos Emin, som mottog mig på det förbindligaste.

— Det gläder mig att få trycka en lefnads-

*) Min interview hos Emin delgafs på sin tid svenska läsare tre och en half månad innan de stora verldsbladen genom andra resebref fingo nys om hans dåvarande öde.

glad *landsmans* hand och höra att mina europeiska vänner icke glömt bort mig, sade han.

Jag upplyste nu att jag var svensk.

— Nåväl, svarade Emin, som ni vet är jag *tysk* till börden. Sverige och Tyskland äro i mina ögon *ett*, vi äro alla germaner.

När jag underrättade den egyptiska guvernören om att *Stanley* var på väg för att sätta honom och öfriga européer i tillfälle att lemna Sudan, brast han i skratt.

— En ny engelsk undsättningsexpedition alltså! Men jag är icke i behof af hjelp från det hållet och jag tänker ingalunda lemna min post, annat än på min herre — khedivens order. Sudaneserna äro mig numera lika tillgifna som mina soldater.

Madhin är min vän, kung Mwanga likaledes, och det välde som den store Mehemed Ali här grundat åtar jag mig i civilisationens namn tills vidare att upprätthålla.

Jag häpnade vid detta svar.

Stanley skulle således vara på väg att göra *fiasko inför Europa.* Och med honom äfven *M:r John Bull!*

— Min bäste kapten, sade Emin, under det vi samspråkade om ditt och datt, ni tycks vara en karl utrustad med godt lynne, fintlighet, energi och djerfhet utan like, egenskaper med hvilka man kan utföra *allt* här i verlden. Goda magter tycks ha sändt er till min räddning.

Ty, tillade han och sänkte rösten till en hviskning, oss emellan sagdt, har jag det inte så rasande trefligt ställdt, som jag att börja med låtit påskina. Måhända tvingas jag för mina soldaters skull att mot min vilja antaga det skydd som engelsmännen, genom Stanley, bjuder, derest icke min herre khediven dess för innan träder emellan. *Jag unnar uppriktigt sagdt, icke John Bull nöjet, att på min bekostnad för några tusen pund, få debet och kredit att gå ihop i den här affären. Den ädle Gordons lif var mera värdt än så, det vet jag bäst!*

— Herr guvernör, hvad förmår jag väl att uträtta i en så vigtig affär som denna?

— Allt hvad som behöfves, hr kapten, om ni är den man jag tror er vara. Mitt öde ligger i edra händer, tro mig!

— Herr guvernör, om icke detta är ett skämt, i stil med mina öfriga äfventyr, hvars enda förtjenst är att de äro lika sannfärdiga som att vi nu sitta här tillsammans, så befall och jag skall lyda!

— *All right sir, då utnämner jag er på platsen till mitt sändebud!* Tag dessa papper och öfverlemna dem sjelf så fort sig göra låter i khedivens händer, måhända skall jag i så fall härda ut tills hjelp kommer, det beror på den skyndsamhet hvarmed sakerna bedrifvas. Denna fullmakt skall för er öppna vägen så långt egyptiskt välde sträcker sig. Öfriga svårigheter måste ni sjelf öfvervinna. Två brefdufvor, jemte tre par smärre fåglar som hvarje år häckat här i mina stunkar, skola snabbt och säkert ge mig underrättelse från er och slutligen bringa mig khedivens svar. Var rädd om dem och allt skall måhända gå väl!

Den tappre guvernören omfamnade mig derefter till afsked. En timme senare var min eskort åter samlad framför högqvarteret. Sedan jag än en gång tryckt den hederspaschan Emins hand besteg jag ånyo en af kamelerna och återvände till det gränsfort der jag qvarlemnat Kalle och ballongen. Vid min ankomst dit fann jag min reskamrat vid lika godt humör som alltid. Ögonblicket var dock nu kommet då vi måste skiljas! Beröfvad den stora qvantitet gas som åtgått för nedstigandet kunde ballongen omöjligt ej bära oss begge, tillika med den för all luftsegling nödiga barlasten. Då jag delgaf Kalle detta, förmörkades hans svarta uppsyn ännu mer. Jag tröstade honom dock med att han efter några månaders förlopp skulle komma att återvända till

sitt rike med den Stanleyska undsättningsexpeditionen.

Mot detta förslag opponerade han sig.

— Kalle aldrig vilja lemna massa, vilja följa med på nya äfventyr. Kalle hällre följa med som *barlast* i ballong och bli utkastad som profeten, massa Jonas, om det gå illa, sade han på sin brutna svenska.

Den token var oemotståndlig.

— Nåväl, du skall få följa med. I farans stund hitta vi måhända nog på råd, framdeles som hittills.

Den goda gossen gaf till ett glädjetjut och hyfvade bums all barlast öfver bord. Vinden blåste N. N. O. och var således gynsam för ögonblicklig afresa. Vi hade att tillryggalägga cirka 2,700 kilometer fågelvägen, en så godt som omöjlig färd i betraktande af de resurser hvaröfver vi nu förfogade. Jag hoppades dock att med den till $^2/_3$-delar fylda ballongen nå Nilen på en punkt hvarifrån floden sedermera vore segelbar ända till Kairo.

Fortets garnison stod samlad omkring oss och önskade oss lycklig resa då jag kommenderade: *loss!*

I nästa minut gingo vi till väders. Vi salluterades med 6 skott från fästets tre små kanoner, följda af bedöfvande hurrarop och applåder. En liten svensk flagga, numera nästan det enda minne jag egde hemifrån, hissades och sänktes de sedvanliga tre gångarna innan vi förlorade

våra vänner ur sigte. Mina små fångar i fågelburen stämde upp ett muntert qvitter ju högre upp vi kommo. Under tre timmar gick allt lyckligt och väl, men då kastade vinden plötsligt om åt vester. Efter ytterligare sex timmars färd skulle min oro varit stegrad till förtviflan om mitt goda, sangviniska lynne öfvergifvit mig. Men jag hoppades att vinden ånyo skulle gå öfver före nattens inbrott. Vi befunno oss nu på gränsen af Sahara. Det började redan skymma, inom kort hade ett intensivt mörker inträdt. Vindens våldsamhet ökades och gick, som jag trodde, efter mörkrets inbrott öfver några streck mot norr. Ballongen slungades som ett spån än hit än dit. Kompassnålen skälfde och slingrade på sitt stift. De heta qvalmiga vindarne som hvirflade kring oss, bådade oväder. Plötsligt sken en fräsande blixt genom luften och i nästa ögonblick åter en. Snart stod hela firmamentet i lågor. De skarpa skrällarne verkade bedöfvande och luften kändes mättad af elektricitet. Några väldiga regndroppar krossades mot min kind och på dem följde en hel syndaflod, som skulle hafva dränkt oss om vi befunnit oss på fastare mark. Gondolen var dock otät som ett såll och vi behöfde ej egna arbete åt att hålla vårt luftskepp läns. Det krängde som en ofantlig slänggunga! Vår vattentäta ammunitionslåda surrades fast, tillika med ett par gevär och några andra saker. Allt öfrigt kastades öfver bord, hällre än att för hvart ögonblick få än det ena och än det andra

af sina tillhörigheter öfver sig. Plötsligt märkte jag att vi sjönko, ballongen hade sprungit läck! Gondolens rullningar blefvo i samma mån mindre häftiga. Ögonblicket derpå läto vi ankaret gå, hvarefter vi skyndsamt klättrade upp i ballongens rigg. Stöten kändes icke så stark som jag förmodat, när ballongen slungades mot jorden. Regnet hade upphört, men stormen fortfor. Det tycktes till och med som om här nere inte fallit en droppe regn, ty den torra ökensanden hvirflade kring oss. Mitt första bestyr blef att ögonblickligt kapa alla linorna i nätet hvarefter den frigjorda ballongen åter steg till väders. I nästa ögonblick hade vi stjelpt gondolen öfver oss för att icke genast bli lefvande begrafna i sanden. Der sutto vi nu i vår improviserade koja tämligen väl skyddade. Den upp- och nedvända gondolen täcktes dock allt mer och mer af sand, snart hotade dess botten att instörta och begrafva oss. Detta förekom jag dock genom att lösbryta bänkarne, och placera plankorna korsvis i taket, hvarefter ett af gevären placerades som pelare i

midten af den låga kojan. Nu kände jag mig åter till mods som om jag befunnit mig hemma hos mig och kröp till kojs på en madrass med Kalle till hufvudgärd.

När jag vaknade hade vi sofvit i 7 timmar. Solen var således uppe derute — solen?!!!

Jag sprang upp och väckte min reskamrat för att börja befrielsearbetet. Innan vi somnade hade jag huggit min knif i gondolens vägg på det ställe i lovart der jag hoppades att vi lättast skulle kunna gräfva oss ut. Der började äfven arbetet, ett otrefligt dödsarbete, som efter ett par timmars ihärdighet måste afbrytas som fruktlöst, emedan sanden oupphörligt instörtade i de gropar vi gräfde. Hjelpen kunde således endast komma utifrån, och den kom under det jag förgäfves ansträngde min uppfinningsförmåga och Kalle åter sorglöst lutat sig på sitt öra.

Mitt öra uppfångade nämligen ett märkvärdigt ljud i närheten af den punkt der vi företagit våra gräfningar. Det närmade sig allt mer och mer och åtföljdes af väldiga nysningar. Antagligen var det ett vilddjur som vädrat upp oss och nu gjort ett styft arbete för att frukosten skulle smaka så mycket bättre. Jag fattade geväret och lade mig på post med spänd hane.

Några ögonblick senare såg jag en ljusstråle, och i nästa ögonblick ett par glödande ögon som kikade in till oss. Jag tog sigte mellan dessa och lät skottet gå.

Ett vildt rytande följde och derpå en öppning i vårt fängelse, så stor att jag beqvämt kunde krypa ut i det fria.

Jag kastade en blick omkring mig och såg några steg från mig ett gammalt ståtligt lejon ligga stendödt.

— Hederliga, gamla prisse, tack för hjelpen! mumlade jag och lutade mig ner öfver liket.

När jag vände mig om kom äfven Kalle framkrypande.

— Hvar vara vi hemma, massa? frågade han och grinade mot solen.

— I Sahara, min gosse, svarade jag.

— Åh, då hinna vi inte till Kairo i dag!

SEXTONDE KAPITLEE.

I Sahara.

Öknen. — Mina intryck af Sahara. — En upptäckt. — Jag "reser fågelvägen". — Modern sport. — Sammanträffande med en karavan.

Vi befunno oss, som sagdt, midt i Sahara! Upptäckten var föga angenäm när man, som Kalle och jag, icke egde annat val, än att anlita apostlahästarna för att komma derifrån. Då härtill lägges att vårt proviant- och vattenförråd var i det närmaste uttömdt, och att det lejon jag nyss skjutit syntes ha utsett oss till frukost åt sig, hvilken smak jag förmodade delades af många dess kamrater i trakten, så tillstår jag gerna att jag inför en dylik situation kände mig en smula generad.

Om någon för öfrigt inbillar sig att andra beqvämlighetsinrättningar här stå den resande till buds, så anser jag mig skyldig taga vederbörande ur denna villfarelse. Sahara lemnar hos den resande ett tomrum efter sig, som icke ens skulle kunna fyllas med — allt vatten i Östersjön.

Jag begriper egentligen icke hvad denna

öken skulle kunna användas till i sitt närvarande skick, så vida inte vår Herre en vacker dag skulle falla på den idén att af densamma skapa en ny verld; ty det "intet", som förr i verlden till detta ändamål användes är "allt" hvad jag här funnit. Således "intet" af civilisationens välsignelser; inga jernvägar, inga hotell, men heller inga dricks-pengar åt betjeningen! Ingen polis, inga gardister, men heller inga debetsedlar!

Inga tidningar, inga sedlighetsfantaster, men heller inga reaktionära hycklare.

Min hjerna genomkorsades af tusen planer, hvilka alla hade till mål att så hastigt som möjligt förflytta oss ur vår närvarande, föga afundsvärda belägenhet.

Resultatet af mina funderingar och undersökningar blef dock till sist, att jag upptäckte ett till hälften i sanden begrafvet friskt blad som lösryckts af stormen och hitförts.

Denna obetydliga upptäckt kom mitt hjerta att klappa hastigare. Den efterlängtade oasen var synbarligen icke så långt aflägsen, fast den ej kunde upptäckas i min skarpa kikare. Men åt hvilket håll den var belägen, det var frågan?

Emellertid gaf jag, efter denna upptäckt, genast order om uppbrott. Sedan vi fördelat vår packning i en hängmatta, hvilken bars på ett bamburör mellan oss, satte vi oss i marsch i riktning åt det håll hvarifrån vinden under natten blåst.

Efter en timmes ansträngande marsch fick jag en annan idé och befriade en af de fåglar min vän Emin medsändt som budbärare, sedan jag vid dess ena fot fäst en brokig pappersremsa, tack vare hvilken jag skulle blifva i stånd att noggrant iakttaga dess rörelser.

Den lilla fågeln, en löfsångare, höjde sig med ett gladt qvitter i luften, kretsade några slag kring våra hufvuden och styrde sedan kurs rakt norrut. Mitt förtroende till fågelns instinkt var så stort, att jag ögonblickligen satte den kurs han anvisat.

Snart hade vi förlorat vår vägvisare ur sigte och sjönko uttröttade ner i sanden der vi tillbringade resten af dagen i en slags dvala sedan vi inrättat oss så beqvämt som möjligt under våra parasoller. Mot aftonen fortsattes resan och fortgick hela natten. Följande afton, sedan vi ånyo sofvit ut under hetaste delen af dagen, skiftades återstoden af vår proviant hvarefter marschen utan äfventyr fortsattes. På tredje dagen, då vi voro nära att försmägta af hunger och törst, upptäckte jag lyckligtvis på en sandås det första tecknet af vegetation; en ökenkrypväxt som infödingarne i Södra Afrika kalla "*Naras*". Dess frukt, stor som en kålrot, var både välsmakande, saftig och närande. Sedan vi stillat vår hunger och insamlat så stort förråd af frukterna som vi orkade bära satte vi oss åter i rörelse.

Marken blef småningom allt fastare och fastare. En tunn och mager gräsvall, hvars sega rötter bildade ett par tums hård skorpa på sanden, utbredde sig åt alla håll så långt blicken nådde. Plötsligt öfverraskades vi af att finna en tilltrampad stig hvilken vi under en timmes tid följde. Vår öfverraskning nådde sin höjd då

vi icke långt från den plats der vi ämnade slå läger upptäckte *en vagn* med afbruten axel, hvilken troligen öfvergifvits af någon karavan, som efter alla tecken att döma för ej så länge sedan tågat förbi.

Att söka upphinna denna karavan blef nu det mål omkring hvilket all min uppfinningsförmåga koncentrerade sig. Att genast fortsätta marschen var emellertid omöjligt, emedan vi under senaste dagens lopp varit på fötter.

Men att med stärkta krafter följande dags morgon våga försöket ansåg jag icke omöjligt, synnerligast om något sätt att forcera resan yppade sig.

Den skadade vagnen var enda medlet härtill. Men med en vagn utan dragare kommer man ej långt — om man ej är fyndig.

Jag hade dock funnit medlet att med tillhjelp af denna vagn forcera resan!!!

— Kan du åka velociped? frågade jag min följeslagare.

— No sar!

— Nåja, det är likgiltigt när *jag* kan det! I alla händelser duger du godt till att hjelpa mig att trampa fram ekipaget. Alltså fort till verket. Vi måste hastigt och lustigt förvandla två af de här lätta vagnshjulen till en *bicycle*, hvarpå vi begge få plats att arbeta!

Ett par timmar senare var vårt verk fullbordadt. Tidigt följande morgon sedan vi hvilat ut gåfvo vi oss af.

Det gick undan med iltågsfart på den jemna banade karavanvägen.

Vid middagstiden aftecknade sig den efterlängtade oasen som en mörk strimma vid horisonten och ett par timmar senare hade vi karavanen i sigte. Jag afsköt begge piporna i mitt gevär och hade glädjen se signalen besvarad.

Ett par kameler nalkades oss i fullt traf. Mera döda än lefvande upptogos vi på dess ryggar. Hip, hurra!

SJUTTONDE KAPITLET.

I slafveri.

Vi orintera oss. — Vatten! — Damer i karavanen. — Ett rendez-vous i nattskjorta. — I basaltgrottan. — Följderna af en nysning. — Hjelp!!!

Den karavan som vi i sista stunden upphunno tillhörde en rik arabisk slafhandlare. Tack vare den omvårdnad som egnades oss kryade vi snart upp oss, och mitt första bestyr blef nu att fullständigt orientera mig, hvilket förut varit omöjligt emedan samtliga instrument med undantag af en fickkompass gått förlorade samtidigt med ballongen.

Den trakt af öknen som Kalle och jag genomströfvat var belägen mellan *Tsad-sjön* och den stora oasen *Kauar* (Bilma), hvarifrån en stor karavanväg (den på hvilken vi färdades) leder från *Murzuk* i *Fessan*, söderut till *Bornu.* Vi hade således under vår vandring följt denna karavanväg nästan paralelt på 15 eng. mils afstånd, till dess vi ändtligen sammanstötte med densamma. En half dagsresa rakt vesterut från den punkt der ballongen förliste skulle, om vi haft

tur, besparat oss en stor del af våra mödor. Vi skulle då långt förut hafva stött till karavanen. Vid framkomsten till oasen Kauar slogo vi läger och hvilade ut några dagar vid kanten af ett klart vattenbäcken, i skuggan af gummiakacier och palmer.

Vatten! Hvilken klang har icke detta ord för ökenresanden.

Törsten är en himmelens välsignelse om man har något att dricka, under det den som *intet* har lider afgrundens alla qval.

Sedan vi lägrat oss kallades jag in för karavanens egare.

Efter att ha mönstrat mig och min reskamrat, samt sedan han noggrannt tagit mått af oss, som om det gält att sy en ny sommarhabit åt oss, förklarade slafgrosshandlaren mycket artigt, att han med stor tillfredsställelse sett att vi slutit oss till karavanen. Detta skulle vid framkomsten till Murzuk inbringa honom minst 30 pungar mera än han beräknat.

Jag förstod mycket väl hans affärsmessiga kalkyler.

Vi *voro slafrar* och skulle som sådana säljas till den högstbjudande vid framkomsten till Murzuk. Jag framvisade min fullmakt som sändebud, undertecknad af khediven och kontrasignerad af Emin Pascha, men denna handling bevärdigades inte med en blick af araben. Då jag hotade med, att om han icke respekterade vår frihet skulle han få ovett i tidningarne, log den bofven Me-

fistofeliskt och befallde sin profoss att med en *chicot* ge mig 10 rapp under fotsulorna. Så var den saken klar.

Efteråt ritade jag af vidundret i skizzboken.

Sedan exekutionen utförts afkläddes jag inpå bara kroppen och förségs, liksom Kalle och de andra slafvarne, endast med en nattskjorta af grof väf och en fez till hufvudbonad. Mina papper hade jag lyckligtvis gömt undan så att de ej råkade i bofvarnes händer.

Kalle var vid sötsurt lynne.

— Vara mycket "well" att vara slaf och rida på kamel till Murzuk, but icke längre! tillade han i hotande ton under det han tvättade mina svullna fötter. Innandess Kalle dock knäcka skallen på "grosshandlaren", som låta piska massa. Goddam!

Jag uppmanade den lifliga gossen att vara försigtig och tills vidare, liksom jag sjelf, lugnt finna sig i sitt öde.

Jag hade observerat att ett halftjog *damer* åtföljde karavanen. De höllos dock isolerade från de manliga slafvarne och bevakades på det nogaste. Kalle underrättade mig att några af dem redan voro försålda till beyen af Tunis för att komplettera hans harem.

Min förvåning, när Kalle andra rastdagen, med ett illparigt leende, smög till mig en biljett, stegrades då jag bröt den och läste:

Min herre!

Aina, rajahns af Bhuwalpur dotter, helsar er! Liksom ni, är hon olycklig, sedan hon öfver hafvet bortförts från lustgårdarne vid Sindh för att försmäkta i det stora ökenlandet. Rädda henne ur de otrognes händer! Hon väntar er vid foten af den stora basaltklippan bakom lägret i afton efter tvagningen.

Således ett rendez-vous med en liten förtjusande indisk prinsessa!

Jag hade icke beredt mig på dylikt och tvekade länge om jag borde inlåta mig på detta nya äfventyr, som för mig i min närvarande belägenhet kunde medföra oberäkneliga följder.

Oaktadt min beundran för det täcka könet har jag alltid hyst ett visst misstroende för att i sällskap med damer uträtta vigtiga uppdrag. Men, å andra sidan, kunde jag väl som gentle-

man neka att bistå den qvinna som anropade mig om skydd? Nej! Jag skref alltså ett svar och lofvade infinna mig på mötesplatsen. På utsatt tid var jag äfven der. Situationen var sådan att jag aldrig skall glömma den. Ty min toalett bestod som sagdt endast af en nattskjorta.

En hvit skepnad, från hufvud till fot insvept i en burnus af kachemir och djupt beslöjad nalkades mig. Jag försökte att se ogenerad ut,

men jag kände på mig, att jag gjorde en temligen slät figur.

Rajahns af Bhuwalpur dotter tycktes dock icke vara från — Filipstad.

Hon fattade raskt min hand och drog mig bort mot basaltklippan.

— Kom, sade hon, jag har här upptäckt en grotta der vi kunna vara ostörda.

Upptäckten var god, ty vi befunno oss knappt hundra steg från lägret.

Jag följde min dam, som mellan några väldiga klippblock förde mig fram till en öppning i berget, så smal att jag endast med möda lyckades tränga mig igenom. Grottan var stor och rymlig. En väldig pelare stod derinne liksom på post, lutad mot ingången. Det ringa stöd den erhöll från den vittrade basen väckte strax min uppmärksamhet och gaf intryck af att det tunga stenblocket hängde fritt i luften. En aldrig så liten knuff anbringad på rätt ställe tycktes vara tillräcklig för att få hela det kolossala blocket att vackla och falla. Instinktmessigt undvek jag äfven att komma i beröring med jätten.

Min dam satte sig på en utskjutande stenhäll och jag tog plats bredvid henne.

Prinsessan grep krampaktigt min arm och sade lidelsefullt:

— Ni är engelsman, icke sant, och ej en slaf som de svarte! Jag är äfven, liksom min mor, engelska och ej slafvinna! Min herre, Aina är icke en af Jats vekliga döttrar; Ksjatrijasernas blod rinner i hennes ådror, hon vill hällre dö än låta sälja sig. Ni måste fly med mig, nu genast!

Den lillà ville således enlevera mig på fullt

allvar. Hennes käcka tal hade gjort intryck på mig.

— Min nådiga, svarade jag, eftersom ni tycks ha genomskådat mig, vill jag bekänna, att jag har för afsigt att med snaraste göra mig osynlig. Men att göra det *nu* vore mindre klokt. Mellan oss och det fruktbara Fezzan ligger ett öde ökenbälte på flera dagsresor. Jag ger dock mitt hedersord på att icke öfverge er!

Jag hann knappast fullborda meningen förrän jag öfverfölls af en häftig nysning:

A-i-itsssssssch!!!

Ett väldigt brak, som om hela grottan störtat samman, följde på denna nysning. Så fort jag hunnit öfvertyga mig om att vi voro oskadda rusade jag fram till grottans öppning och fann den — tillspärrad af den raserade pelaren som störtat ned vid min nysning. Jag hade många gånger i romaner läst om dylika fenomen i underbara grottor utan att dock våga tro derpå. Nu blef jag emellertid grundligt öfvertygad.

Genom en smal remna i bergväggen såg jag dock ännu en skymt af dagsljuset.

Att sitta inspärrad i en grotta i öknen tillsammans med en ung dam, utan mat och dryck och utan annat medel till räddning än en *nattskjorta* är emellertid allt utom angenämt.

Sedan jag tröstat min följeslagerska, som dock med resignation funnit sig i sitt öde, sträckte jag armarna genom remnan och ryckte

med rötterna upp en sex fot hög palmplanta som frodades utanföre.

Älskvärda läsarinnor, rodnen icke!

Grottan var mörk som grafven och prinsessan Aina bar ju dess utom fortfarande sitt nästan ogenomskinliga dok.

I nästa ögonblick hade jag stuckit palmkäppen ut genom remnan i berget. På den fladdrade som nödsignal vår enda räddning, min stackars — nattskjorta.

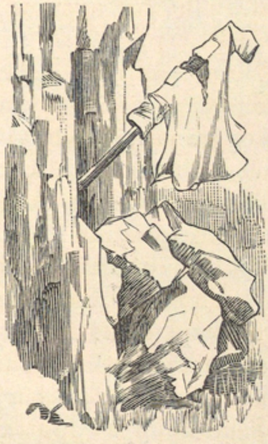

Dess för vinden fladdrande ärmar vinkade på hjelp.

ADERTONDE KAPITLET.

Från Bilma till Tripolis.

Underhandlingar. — Kalles förslag. — Vi rökas in. — Kalle kommer som från himlen. — Nyttan af att tjudra kameler. — Prinsessan som Grigolatis. — Kalle triumferar åter. — Utan pengar. — Till Alexandria.

Efter att noggrant ha undersökt den grotta i hvilken vi voro inspärrade kom jag till det resultat, att prinsessan och jag skulle gå en säker undergång till mötes derest icke hjelp anlände utifrån. Lyckligtvis behöfde vi ej häller vänta länge förrän vår signal observerades och slafhandlaren sjelf, i spetsen för karavanens samtlige medlemmar, anlände. Jag gick fram till den lilla öppningen i berget för att börja underhandlingarne, men hann knappt öppna munnen förrän en skur af ovett flödade från "grosshandlarens" läppar.

— Allah vare lofvad att jag återfunnit dig, du son af en otrogen hund! Ve, nittioniofaldt ve, öfver dem som sett dig födas! Vid profetens skägg och mina egna liktornar svär jag, att låta dig försmägta af törst sedan jag piskat dina fot-

sulor möra som vildsvinsstek. Säg, hvar gömmer du min dyrbaraste skatt, harems kostliga perla, med läppar af korall och ögon af svarta diamanter. Kom härut med henne!

— Kom härin, mulei, och tag din skatt! svarade jag.

— Vid profetens helga ben, och det ormaetter som fräter dina förfäder och låter dem pinas i evigt gräsliga magplågor, svär jag att hämnas ditt hån. Hitåt med spett och spadar!

— Ni är alltför älskvärd, mulei, låt mig tacka er gamla hederspascha, svarade jag muntert, under förhoppning om snar befrielse.

Allt arbete var dock fruktlöst. Sedan "grosshandlaren" uttömt hela sitt förråd af artigheter och slitit återstoden af sina grå lockar från hufvudet måste han afstå från försöket att intränga till oss, hvarefter han drog sina färde, öfverlemnande oss att försmägta af hunger och törst i vårt fängelse.

En timme efter aftågandet hörde jag plötsligt en välkänd röst ropa mitt namn utanför grottan. Det var Kalle som anländt, lastad med lifsmedel plundrade från karavanen.

— Massa icke vara orolig, jag hafva läst i almanackan att det snart blifva jordbäfning. För resten hafva jag *krut* och skall snart spränga hål att krypa ut genom, sade den glada själen.

— Duger inte, min gosse! För ett krutskott skulle måhända hela denna grotta, bildad af jättestora stenblock och vittrade pelare, tillkomna

genom ett vulkaniskt utbrott, störta samman och begrafva oss. Undersök i stället utvändigt detta väldiga röse på det noggrannaste och sök att finna en ny remna hvarigenom vi kunna komma ut, ty sådana böra finnas! svarade jag.

— Jag hafva sökt, men ej funnit, löd svaret.

Jag fick nu en idé och delgaf Kalle mina ordres. En timme senare hade jag i midten af grottan antändt ett rykande bål af trädgrenar och halfmultnade löf, hvilket allt Kalle anskaffat, hvarjemte jag tillsagt honom att noga ge akt på om röken inifrån trängde ut någonstädes mellan de hopade stenblocken. För att prinsessan och jag icke skulle qväfvas under operationen hade vi placerat oss så, i den springa som ledde ut i det fria, att vi andades frisk luft obehindradt.

Sedan vårt fängelse helt och hållet blifvit fyldt af en intensiv rök hörde vi plötsligt ett buller öfver våra hufvuden. En stund senare kom Kalle, åtföljd af en massa grus och stenar, fallande från höjden in till oss. Då jag vände mig om såg jag till min stora glädje ett cirka två meter bredt hål i grottans tak, hvarigenom röken hvirflade ut, så att den snart icke generade oss vidare. Min plan hade realiserats! Genom ett par, som det syntes, obetydliga springor fylda med jord, i hvilken tropiska bladväxter frodades, hade röken trängt sig fram, hvarefter Kalle med stor lätthet banat sig väg intill oss.

Att nå hålet öfver våra hufvuden var dock ett problem som återstod att lösa sedan Kalle

genom sin drumlighet fallit ned till oss i grottan. Höjden var omkring tre manslängder och till på köpet hade Kalle skadat sig i fallet, så att han var nästan oförmögen att röra sig.

Under det han linkade omkring berättade han oss, att han för vår räkning lyckats lägga embargo på en af de största kamelerna i karavanen, samt hållit djuret och sig sjelf doldt i en annan grotta der han förblifvit oupptäckt af vår vän "grosshandlaren".

— Kamelen gick, berättade han vidare, tjudrad på bete ett stycke från vår grotta. Kalle hade knappast slutat sin berättelse förrän vi hörde steg öfver våra hufvuden. I nästa ögonblick sågo vi något märkvärdigt dingla i luften. Kamelen hade slitit sig lös och bestigit berget, släpande tjuderpålen efter sig i sitt rep. Lyckligtvis tycktes djuret uppehålla sig i vår omedelbara närhet ofvan jord. Ty det var just tjuderpålen som lik en perpendickel svängde öfver våra hufvuden. Hastigt och lustigt kastade jag prinsessan upp på mina axlar och bad henne hugga tag i pålen och repet, hvilhet jag icke sjelf nådde. Men hon hade icke väl fattat tag i denna vår enda räddning förr än hon gaf till ett skri och försvann i luften.

Kamelen hade, när han kände knycken i linan, tagit ett par skutt framåt och dragit prinsessan upp mot öppningen, der hon blef hängande sedan tjuderpålen fastnat mellan ett par utskjutande klippspetsar. Den dugtiga flickan fick dock

genast situationen klar för sig och lyckades med uppbjudande af all sin kraft att klamra sig fast i öppningen.

En sekund senare stod hon välbehållen i det fria och fasttog kamelen hvarefter repet kastades ner till mig, sedan hon omsorgsfullt fäst dess andra ända. Sedan jag klättrat ut hissade jag äfven upp Kalle!

Vi voro räddade, men vår ställning var det oaktadt fortfarande i högsta grad bekymmersam. Att genomtåga den ofruktbara trakt, som enligt den bekante afrikaresanden D:r A. E. Brehm, "lik en bred liflös gördel: öknen i dess fruktansvärdaste gestalt omgifver den stora oasen *Fezzan*", utrustade som vi voro med en enda kamel för tre personer, ansåg jag helt enkelt

omöjligt, oaktadt vårt förråd af lifsmedel och vatten var mer än tillräckligt för resan.

Vårt kamelsto skulle icke uthärda att bära oss och våra lifsmedel en half dagsresa genom denna öken. Sedan jag delgifvit mitt sällskap dessa ledsamma upplysningar och meddelat att jag för tillfället ej visste något sätt att uppnå *Murzuk*, log Kalle illistigt.

— Massa icke vara orolig, sade han. Kalle icke vara så dum. I morgon skola vi ha *tre* kameler och sedan vara allt all right!

— Hvad menar du? förklara dig, bad jag.

— Jag icke kunna säga det så att miss prinsessa höra det. Miss prinsessa go away och jag hviska det till massa! svarade min reskamrat leende.

Sedan den token hviskat sin hemlighet i mitt öra, brast jag i skratt.

Den krabaten hade verkligen på ett sätt, som jag minst anat, med klok beräkning ordnat allt för vår afresa.

Följande dag betade verkligen två de näpnaste kamelungar, stora som åsnor, bredvid sin lyckliga mamma.

Tilldragelsen är exceptionel men faktisk! Hade icke detta inträffat skulle vi ovilkorligen nödgats invänta en karavan, hvilket kanske kunde ha dröjt månader.

Efter endast några dagars väntan, hvarunder kamelfölen snabbt utvecklades, anträddes resan åter. Utan äfventyr uppnådde vi, 17 dagar senare, Murzuk, derifrån resan nästan omedelbart fortsattes till *Tripolis*, dit vi ankommo fullkomligt utblottade på allt, sedan vi, för att slutligen få medfölja en karavan till kusten, sålt våra uttröttade kameler på en marknad för en spottstyfver.

Uttröttad, afmagrad och gråhårig vid endast 30 år, af resans mödor och besvär, kastade jag en längtans blick utöfver Medelhafvets gröna vatten.

Jag stod nu så godt som vid resans mål, fastän utsigterna att nå det fortfarande voro de mest förtviflade. Nu saknades *pengar* för resans fortsättande till Kairo.

Jag erinrade mig, att jag vid dylika kritiska tillfällen då prinsessor funnits att tillgå, i romaner läst att dessa alltid varit försedda med juveler, som i nödens stund pantsatts. Jag vände mig derför till prinsessan Aina och frågade henne om hon egde någon klenod af värde som nu kunde komma oss till pass.

Den lilla kastade sig snyftande till mitt bröst (detta var åtminstone romantiskt) och sade:

— Herr kapten, jag är utfattig på allt utom på min beundran och hängifvenhet för er. Jag är beredd till hvarje offer för min egen och er skull. Jag har en smula röst, hvad säger ni om jag skulle anmäla mig att sjunga visor på en varieté.

Jag tänkte på det fiasco Pignatelli gjort och svarade:

— Kan inte komma ifråga. Hur omöjligt det än ser ut skall jag försöka att vigga ett par hundralappar till dess vi komma till Kairo dit mitt kreditiv är ställdt. Jag var nog naiv att göra några försök, men Tripolis judar ryckte endast på axlarne och svarade alla med en mun: *s'geth nicht!*

Jag är dem tacksamma för denna vägran, ty detta sätt att skaffa sig pengar är långt ifrån pikant. Jag insåg strax att jag dermed skulle ha förstört min historia. I stället föll jag på en annan idé. Utblottad som jag var på allt, erinrade jag mig dock att jag åtminstone egde *något* af värde i ett par ihåliga oxeltänder som jag i Stockholm låtit plombera med *guld*. I nästa ögonblick hade jag brutit lös plomberna och sålt dem åt en jude för femtio piaster.

Med denna lilla summa dristade jag mig att söka Fortunas gunst vid gröna bordet i ett spelhus i bazaren. Gudinnan var mig bevågen. Efter en halftimmes förlopp hade min insats mer än hundradubblats.

Summan var mer än tillräcklig för våra behof. Iförda eleganta turkiska drägter stego vi om bord på ett fartyg destineradt till Alexandria.

NITTONDE KAPITLET.

Från Tripolis till Kairo.

I angenämt sällskap. — Jag blir kär. — Kalle som hajfiskare. — I Alexandria. — Äfventyr under en jernvägsresa. — Hos Khediven. — Öfverraskande upptäckt. — *Finis!*

Medelhafvet krusades af ystert lekande vågor på hvars ryggar vi dansade fram för jemn bidevind.

Efter de otroliga äfventyr jag under min resa upplefvat kändes det angenämt att få öfverlemna sig i andras händer och sjelf slippa bekymra sig om något. Timma efter timma svann under muntert samspråk med min reskamrat, den indiska

prinsessan. Fastän jag vid mina 30 år trodde mig stålsatt mot de intryck som det täcka könet utöfvar på oss skapelsens herrar, isynnerhet som jag fast beslutat att under min resa icke låta mig bedåras äfven om den mest förföriska bland Evas döttrar råkade komma i min väg, kände jag mig dock på ett underbart sätt dragen till denna hindostanska tjuserska. Så länge resan genom öknen pågick då hon anropat mig om skydd och mitt sinne var uppfyldt af omtanke för vår gemensamma räddning hade jag förblifvit känslolös. Men nu hade situationen i hast förändrats.

Denna underbara fägring, som aningen mejslade i öfversvinnliga konturer, under de mjuka vecken af hennes orientaliska drägt, sedan blicken frossat af all den skönhet som strålade ut från ansigtets oval när den lilla lät slöjan falla; allt detta i förening med den flammande glöden i hennes ögon, svarta och mer glänsande än en kimröksminkad neger öfverdragen med prima kristallfernissa, hade antändt mitt brandförsäkrade hjerta.

Jag hoppades i början kunna släcka glöden med den ena pytsen sarkasmer mot qvinnan efter den andra, börjande med Moses och profeterna och slutande med valda citat af Strindberg, men detta var som att gjuta olja på elden.

Jag, som hittills lyckligt dragit mig ur spelet innan det varit för sent, syntes nu ohjelpligt förlorad.

Jag stod på vippen att göra mig löjlig genom

att nödgas afsluta historien om min Afrikaresa med frieri, förlofning och giftermål, alldeles som en romanhjelte. — — — — — — — — — —

Kalle svärmade under sjöresan för helt andra saker. Han roade sig bland annat med ett i hans och vårt tycke mycket originelt *hajfiske* vid hvilket han sjelf tjenstgjorde som bete.

Hajarne i Medelhafvet voro nemligen enligt besättningens utsago mycket begifna på menniskokött och följde natt och dag fartygen för att hålla sig framme när någon stackars sjöman ibland gick öfver bord.

Det var detta Kalle ville förvissa sig om.

Iförd ett par långa, grofva smorläderstöflar, ingnidna med fett och försedda med hvassa sporrar slog han en gördel kring lifvet på sig, vid hvilken han fastgjort ena ändan af en lina lö-

pande genom ett block i en af rånockarne. Andra ändan af linan fasthölls af honom sjelf, så att han efter behag kunde hissa sig upp och ner i blocket.

Sedan allt detta var i ordning, sprang han öfver bord och firade på linan, så att hans ben släpade i vattnet. Ögonblicket derefter hade han napp, hvarefter han skyndsamt halade sig upp på däck, medförande som byte två stora hajar dinglande vid sina ben.

Han försäkrade att ett sådant napp var af ojemförligt större spänning än hvarje annat och jag tror honom.

Det tredje försöket misslyckades likväl. De begge hajarne som denna gång nappat syntes vara jemnstarka med Kalle och drogo helt enkelt af honom stöflarne, hvilka han för säkerhets skull bundit samman vid innerstropparne.

Men icke nog med detta. Till vår stora förvåning och Kalles förargelse började de sedan att midt för hans näsa och helt lugnt *dra stöflarne af hvarandra* hvarefter de begge odjuren gjorde en föraktlig knyck på stjertarne mot oss och försvunno i djupet.

Kalle som kände sig stukad ledsnade nu på sporten och kröp till kojs i skansen.

Några dagar senare anlände vi lyckligen och välbehållna till Alexandria derifrån vi sedermera färdades på jernväg till Kairo.

Jernvägsresan aflopp dock icke alldeles utan äfventyr. Kopplet till vår waggon och en krea-

tursvagn, den sista i tåget, brast i en kurva så att vi plötsligt blefvo stående midt på banan under det lokomotivet med de öfriga vagnarne ångade bort från oss. Medpassagerarne, några engelsmän och ett par egyptiska köpmän, rasade. För dem stod allt på spel om de icke innan aftonen anlände till Kairo.

Jag fick en idé.

— Mine herrar, sade jag, låt oss undersöka hvilka passagerare som befinna sig i den andra vagnen.

Sagdt och gjordt. Vid undersökningen befans den innehålla ett spann arabiska hästar, ämnade till gåfva åt khediven.

Hvad var naturligare än att jag genast lade embargo på de sex hästarne och spände dem för

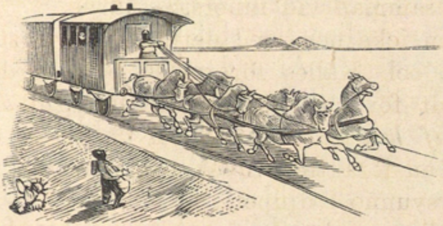

de begge jernvägsvagnarne hvarefter resan åter fortsattes. När vi rullade in på stationen i Kairo sågo jernvägstjenstemännen med häpnad på vårt lilla extratåg, som endast försenats tre timmar och 40 minuter.

Genast följande dag erhöll jag audiens hos

khediven och öfverlemnade till honom Emin's skrifvelser, sedan jag noga berättat förloppet af min mission.

När jag slutat räckte khediven mig sin hand.

— Min käre kapten, sade han, det nit ni ådagalagt vid utförandet af det svåra uppdrag ni åtagit er gör er förtjent af mina lifligaste sympatier. Som en ringa belöning för edra tjenster nämner jag er härmed *till pascha*. Tack hederspascha!

I min egenskap af egyptisk pascha är det mig förbjudet meddela läsaren de förtroenden af politisk natur hvarmed khediven hedrade mig. Så mycket kan jag dock säga att de depescher som omedelbart derefter afsändes till min vän Emin voro för honom *goda nyheter*.

Kalle hedrades af khediven med *kaptens fullmakt*, utan tjenstgöringsskyldighet.

Efter audiensens slut skyndade jag att delgifva prinsessan Aina de senaste nyheterna.

På vägen till hotellet belöt jag mig för att förderfva min historia och fria. Liksom alla förälskade hoppades jag naturligtvis att få — ja!

När jag inträdde i salongen lemnade Kalle mig ett bref. Jag bröt det och läste:

"Herr kapten!

Aina, rajahns of Buhwalpur dotter hälsar er! All den vänskap ni visat henne gömmer hon i tacksamt minne. Att säga *mera*, vore att säga *allt*, att säga allt vore *döden*, derför äro mina läppar förseglade och min tunga stum. Farväl."

— Hvad vill detta säga, hvar är prinsessan? frågade jag.

— Miss prinsessa vara borta, men se här hvad hon hafva glömt qvar, sade Kalle och räckte mig en pung af silke.

Jag öppnade den och fann deri en uppsättning — *rakdon.* Prinsessan var alltså en karl!!!

När min öfverraskning hann lägga sig började jag förlika mig med slutet på historien.

Med paketångare från Alexandria reste vi följande dag till Genua, hvarifrån hemfärden, via Turin—Berlin och Malmö till *Stockholm*, gick som en dans.

På ADOLF JOHNSONS förlag, Stockholm, har i Bokhandeln utkommit:

John Johnson, (Kapten Punsch), **Glam.** Humoresker, skämthistorier och bagateller. Med illustrationer af *V. Andrén.* Pris 2 kr. 50 öre.

—„— —„— **Mellan skål och vägg.** Nya humoresker, skizzer, bagateller och reseskildringar. Pris 1 kr. 50 öre.

—„— —„— **Farbror Trulslunds Stockholmstrip.** Humoristisk berättelse med illustationer af *V. Andrén.* Pris 1 kr. 50 öre.

Bret Harte, Öfverste Starbottle. Pris 2 kr. 25 öre.

Chicot, Schappad. Pris 3 kr.

—„— **Konstiga kroppar.** Humoresker och satirer. Pris 2 kr. 50 öre.

—„— **Humoresker till lands och sjös.** Pris 2 kr. 25 öre.

—„— **Kapten Trygger.** 75 öre.

Håkan Törne. Junker Magnus. Tidsbild från trettonhundratalet. Pris 2 kronor.

En framtidsblick af **Ismar Thiusen.** Öfvers. af *J. Granlund.* Pris 2 kr. 75 öre. Skildrar verldens utseende, seder och samhällsinrättningar 8,000 år härefter.

Birger Schöldström, I tittskåpet. Minnen och anteckningar. Pris 2 kr. 50 öre.

—„— —„— **I kikaren.** Minnen och anteckningar. Pris 2 kr. 50 öre.

Richard Gustafsson, Sagor, 4 häften à 1 kr. 25 öre, alla 4 häftena i fint klotband, 4 kr.

Richard Gustafsson, Hufvudstadsfigurer. Pris 1 kr.

Johannes Sundblad, Skärgårdslif i vester. Tidsbilder och byggdetyper. Pris 1 kr. 50 öre.

—„— —„— **Från Land och Strand.** Fyra berättelser. Pris 1 kr. 50 öre.

—„— —„— **Andeverlden** i föreställningen, folksägnen och verkligheten. Pris 2 kr. 50 öre.

Mark Twain, Nya humoresker. Pris 1 krona.

Hanna Kamke, Kurtis och kärlek. Verklighetsbilder. Pris 1 krona 25 öre.

Gunnar Ekerot, Artistlif. Minnen och anteckningar. Pris 2 kronor.